RONAN FELIX

VERSLAG & WAARNEMINGEN :

Vogelreis Noord – Oost Spanje :

Ebrodelta – Los Monegros – Pyreneeën.

(Vrijdag 27/04/2001 –
Zaterdag 05/05/2001)

I. ALGEMENE INFORMATIE.

1. Waarom Noord-Oost Spanje ?

Onze eerste vogelreis naar Spanje dateerde reeds van Mei 1999. Toen bezochten we Extremadura en Coto de Doñana. Omdat Spanje zulk een fantastisch land is om vogels te gaan kijken besloten we om haar verder te ontdekken. Oorspronkelijk begonnen we de voorbereiding van onze reis met 6 mensen waarvan er uiteindelijk 4 overbleven. Na het verzamelen van allerlei informatie (video's, boeken, reisverslagen, …) besloten we om in een week tijd 3 gebieden te bezoeken. Deze gebieden waren respectievelijk Ebrodelta, Los Monegros (de steppen rond Zaragoza) en de Spaanse Pyreneeën. De combinatie van deze 3 gebieden met elk hun karakteristieke fauna & flora beloofde een voltreffer te worden qua aantallen en soorten.

2. Deelnemers.

Ronan Felix
Robrecht De Frieslaan 30
9150 Rupelmonde

Henri Felix
Gelaagstraat 17
9150 Rupelmonde

Johan Colman
Lindenlaan 32
9120 Beveren

Gerry Heirman
Sterstraat 2
9140 Steendorp

3. Reisweg (Bijlage 1).

Ralreiger : foto Wim Deloddere.

BIJLAGE 1 : Reisroutes.

Vertrek (27/04/2001).

België :
Rupelmonde – Temse : N419
Temse – Breendonk : N16
Breendonk – Brussel : A12
Ring om Brussel (richting Tervuren) : RO
Tervuren – Arlon : E411 (A4)

Luxemburg :
Arlon – Luxemburg : E25 (A4).

Frankrijk :
Luxemburg – Thionville : E25 (A31)
Thionville – Metz : E25 (A31)
Metz – Nancy : E 21 – E 23 (A31)
Nancy –Toul – Dijon : E21 (A31)
Dijon – Chalon s S – Lyon : E15 (A6)
Lyon – Valence – Orange : E 15 (A7)
Orange – Nimes – Montpellier – Perpignan : E15 (A9)

Spanje :
Perpignan – Figueras – Girona – Barcelona : E15 (A7)
Afrit 4 : Net voorbij Figueras : Aiguamolls de l'Emporda (als er tijd genoeg is en om even uit te rusten).
Barcelona – Tarragona : E15 (A7)
Afrit 40 Ter hoogte van Tortosa – L'Aldea = Ebro Delta.

Terugkomst (05/05/2001).

Spanje :
Puenta la Reina de Jaca – Jaca : N240
Jaca – Col du Somport : N330

Frankrijk :
Col du Somport – Oloron Ste Marie : N134 (E07)
Oloron Ste Marie – Navarrenx : D936
Navarrenx – Orthez – Dax – Castets : D 947
Castets – Bordeaux : E05 – E70 (N10)
Bordeaux – Saintes – Poitiers : E05 (A10)
Poitiers – Tours : E05 (A10)
Tours – Orléans : E05 – E60 (A10)
Orléans – Parijs : E05 (A10)
Parijs – Lille (Rijsel) : E15 – E19 (A1)
Lille (Rijsel) – Gent – Sint Niklaas : E17
Sint Niklaas – Temse : N16
Temse – Rupelmonde : N419

4. Verblijf.

4.1. Ebrodelta.

In de Ebrodelta verbleven we 2 nachten op camping **L'Aube**. Deze camping ligt net buiten het dorp Riumar in het Noordelijke deel van de delta. Er kunnen ook bungalows gehuurd worden. De camping beschikt over een restaurant en een supermarkt. We betaalden voor ons verblijf 7811 pesetas (46,95 Euro).

L' Aube *Camping*
Urb. Riumar – Deltebre
Tarragona
T + F : +34 977 267066

4.2. Los Monegros.

In Los Monegros verbleven we in een « roadhotel » te Osera met de toepasselijke naam **Hotel Osera – Portal de Monegros**. Per nacht werd voor een tweepersoonskamer 5500 pesetas (33,06 Euro) betaald. Ook hier verbleven we 2 nachten.

Hotel ***Osera – Portal de Monegros***
CTRA N-II. KM 354 Osera de Ebro (Zaragoza)
T : +34 976 167212-167237
F : +34 976 167274

4.3. Pyreneeën.

In de Pyreneeën verbleven we in het alom bekende Centro De Vacaciones **Pirineos** in Santa Cilia De Jaca. We besloten om hier een kamer te huren in het hotel. De kamers zijn zeer net met een aparte (kleine) badkamer. Behalve op donderdag kan er gebruik gemaakt worden van het restaurant. We betaalden per nacht voor een tweepersoonskamer 6000 pesetas (36,06 Euro). Achteraf bleek dat het huren van een bungalow voor 4 personen goedkoper uitkwam.

Pirineos *Centro De Vacaciones*
Camping – Bungalows – Habitaciones
CTRA. NAL. 240, KM. 300
22791 Santa Cilia De Jaca – Huesca
T + F : +34 974 3777351
E-mail : pirineos@pirinet.com
Web-site : www.pirinet.com/prineos

5. Vervoer.

We kozen deze maal voor eigen vervoer. Om ons eerste reisdoel te bereiken, de Ebrodelta, legden we ongeveer 1600 Km af. De terugkomst via de Pyreneeën was ongeveer 300 Km korter. In totaal legden we 4500 Km af.

6. Gebruikte Documenten/Informatie.

6.1. Boeken.

☺ Lars Jonsson :
Vogels van Europa.

☺ Benny Génsbøl :
Roofvogels van Europa, Noord – Afrika en het Midden – Oosten.

☺ Killian Mullarney, Lars Svensson, Dan Zetterström, Peter J Grant :
Collins Birdguide.

☺ Dave Gosney :
Finding Birds in Northern Spain.

6.2. Verslagen.

☺ Norbert Willaert :
Pyreneeën – Los Monegros – Ebro Delta : Ornithologisch Verslag Augustus 1993.

☺ Norbert Willaert :
Ebro Delta – Omgeving Rosas : Ornithologisch Verslag Juli 1994.

☺ Tom Goossens – Dirk Van Den Eynde – Wilfried & David Van den Schoor :
Spaanse Pyreneeën : Ornithologisch Verslag 12 t/m 16 Mei 1999.

☺ Arie van der Linden :
Vogelreis van 29 April – 19 Mei 2000.

☺ G Catley – D Jenkins – K Parker – N Drinkall :
North East Spain and the Pyrenees 3-10 June 2000.

6.3. Kaarten.

☺ Michelin 444 :
Noord – Oost Spanje (Schaal 1/400.000) : Cataluña / Aragón / Baleares.

☺ Mapa – Guia Turistico :
Delta Del Ebro (Schaal 1/80.000).

6.4. Andere Informatiebronnen.

Langs deze weg bedank ik ook Jan Vanwijsberghe, Gunter Vergauwen, Wilfried van den Schoor en Wim Deloddere voor de verstrekte informatie. Een andere goede bron van informatie was het internet. Een bericht dat werd verspreid via Eurobirdnet (Bijlage 2) leverde waardevolle informatie op. Speciale bedankingen hiervoor gaan uit naar Gunter De Smet en Ricard Gutierrez. Ook de Spaanse RBS - website (Rare Birds in Spain : http://www.terra.es/personal13/gutarb) werd geconsulteerd.

II. BEZOCHTE GEBIEDEN (ZIE OOK BIJGEVOEGDE KAARTEN).

1. Aiguamolls de L' Empordà.

Omdat we voorlagen op ons tijdschema en op aanraden van kennis-vogelaars maakten we een tussenstop in dit natuurpark net over de grens met Frankrijk. Dit park gelegen aan Cap de Creus & Cap de Norfeu is in de zomermaanden een geliefkoosde vakantiebestemming (Rosas). Het is te bereiken via afritten 3 & 4 op de autostrade E15 (A9). Wij bezochten het gebied rond het informatiecentrum El Cortalet. Het gebied bestaat uit verschillende habitats variërend van droge graslanden tot prachtige wetlands. Mooie wandelwegen, enkele kijkhutten en een hoge observatietoren laten toe om dit gebied volledig uit te kammen.

Waarnemingen : *Slangenarend, Wespendief, Velduil, Blauwe reiger, Purperreiger, Kleine zilverreiger, Koereiger, Kwak, Steltkluut, Bosruiter, Witwangstern, Hop, Bijeneter, Draaihals, Noordse gele kwikstaart, Alpengierzwaluw, Nachtegaal, Grote karekiet, Orpheusspotvogel, Kleine zwartkop, Bonte vliegenvanger, Europese kanarie.*

2. Ebrodelta.

Deze natuurlijke delta gevormd rond de rivier Ebro ligt centraal tussen de 3 hoofdsteden van Catalonië, met name Barcelona (170 Km), Valencia (190 Km) en Zaragoza (200 Km). Deze delta beslaat een oppervlakte van 320 Km^2 en beschikt over een uitgebreide fauna en flora. Zo is het een thuishaven voor naar schatting 150 tot 200.000 vogels van wel 300 verschillende soorten. Dit in combinatie met 500 verschillende soorten planten en bloemen maakt de Ebrodelta, na de Coto de Doñana, het belangrijkste wetland in Spanje.
Rijst is hier de belangrijkste bron van inkomen. Het overgrote deel van deze delta wordt dan ook gedomineerd door rijstvelden waardoor het landschap zeer monotoon overkomt. Net zoals Coto de Doñana zijn de (verschillende) natuurreservaten niet toegankelijk en zorgen uitkijktorens en schuilhutten ervoor dat de aanwezige fauna vanop afstand kan bekeken worden.

2.1. Noordelijke Delta.

2.1.1. Canal Vell – Balsa de l'Estella.

Halverwege de baan van Deltebre naar Riumar kan men over het « canal de la Izquierda del Ebro » richting taverne/restaurant Mirador rijden. Dit staat duidelijk aangegeven. Een korte wandeling tussen rijst- en rietvelden leidt tot een uitkijktoren die een goed uitzicht geeft over het Zuidelijke deel van dit natuurgebied. Het is ook mogelijk om dit gebied te bezoeken vanaf de Noordzijde. Ook hier staat (een nog grotere) uitkijktoren.

Waarnemingen : *Flamingo, Purperreiger, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Koereiger, Ralreiger, Woudaap, Grote Karekiet.*

2.1.2. El Garxal.

Deze lagune ligt aan de monding van de rivier Ebro in de Middellandse zee en ligt vlakbij camping L' Aube. Een voor auto's verboden weg, al is dat zeer relatief, loopt langs de rand van deze lagune. Enkele verhoogde uitkijkpunten geven goede views over het water. Tussen lagune en strand vonden we kolonies broedende sterns.

Waarnemingen : *Purperreiger, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Koereiger, Kwak, Krooneend, Purperkoet, Dunbekmeeuw, Reuzenstern, Grote stern, Visdief, Dwergstern, Witwangstern, Bijeneter, Roodkopklauwier.*

Dunbekmeeuw : foto Wim Deloddere

2.2. Zuidelijke Delta.

2.2.1. Laguna de l' Encanyissada.

De grootste lagune in het Zuidelijke deel van de Delta. Er zijn een aantal plaatsen waar het goed vogelen is.
Recht tegenover het museum « Casa del Fusta » staat een grote uitkijktoren. Het is een toeristische trekpleister waardoor geconcentreerd vogels kijken bijna uitgesloten is. 's Morgens zit het licht ideaal en zijn er weinig toeristen te bespeuren. Probleem op deze plaats is dat je nogal ver van het water zit.
De beste plaats om de typische soorten van de Ebrodelta van dichtbij te kunnen bekijken is de uitkijkpost bij de brug over de lagune. Deze brug kan men bereiken door richting Villafranco De Delta (Poble Nou) te rijden. Ook hier gelden weer de regels zoals genoemd bij het eerste punt.

Waarnemingen : Flamingo, Purperreiger, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Ralreiger, Woudaap, Krooneend, Purperkoet, Vorkstaartplevier, Audouins meeuw, Visdief, Witwangstern, Snor.

2.2.2. Laguna de la Tancada.

De tweede lagune in het Zuidelijke deel van de Delta. Een zeer slecht geasfalteerde weg vol putten voert je langs de rand van deze lagune. Terwijl de eerstgenoemde lagune voornamelijk uit rietvelden bestaat heeft deze een meer maritiem karakter wat duidelijk te zien is aan de aanwezige fauna & flora.

Waarnemingen : Aalscholver, Flamingo, Blauwe reiger, Purperreiger, Kleine zilverreiger, Ralreiger, Vorkstaartplevier, Steltkluut, Kluut, Tureluur, Groenpootruiter, Bonte strandloper, Kleine strandloper, Drieteenstrandloper, Audouins meeuw, Dunbekmeeuw, Dwergstern, Kortteenleeuwerik, Gele kwikstaart.

2.2.3. L'Aufacada.

Langs de Rio Mitjorn liggen nog 2 zeer interressante waarnemingsplaatsen. L'Aufacada is er één van, het andere is het eiland Isla de Buda welke enkel met gidsen kan bezocht worden. Een hoge uitkijktoren biedt enig soelaas alhoewel hij eigenlijk bedoeld is om l'Aufacada af te speuren. Seawatch behoort hier ook tot de mogelijkheden. Naar het schijnt is dit dé plaats in de Ebrodelta om Zwarte ibis te spotten.

Waarnemingen : Vale pijlstormvogel, Flamingo, Purperreiger, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Koereiger, Ralreiger, Purperkoet, Vorkstaartplevier, Steltkluut.

3. Los Monegros.

Los Monegros is een gebied dat kan vergeleken worden met de steppegebieden van Extremadura. Fauna & flora zijn nagenoeg dezelfde, op enkele uitzonderingen na. Ruwweg strekt Los Monegros zich uit tussen de steden Lérida en Zaragoza. Dit gebied is gemakkelijk bereikbaar daar de autostrade A2 (E90) er dwars doorheen loopt. Hieronder worden enkele birding « hot spots » genoemd welke voor deze reis zeer lonend waren.

3.1. Ballobar – Ontiñena – Candasnos.

De baan A131 krult evenwijdig met de Rio Cinca langs enkele impressionante rotsformaties, welke men vanuit Ballobar grondig kan afspeuren. Vanuit Ballobar zijn er twee wegen die naar Candasnos leiden.
Men kan de A 131 vervolgen en via Chalamera komt men dan op de baan A2214 richting Ontiñena. Net voor dit dorp is er een brug over de Rio Alcanadre waar het de moeite loont om een korte exploiratietocht te houden. Voorbij dit dorp richting Candasnos komt men in een prachtig steppegebied waar tal van zijwegen het onderzoeken waard zijn.
Een andere smalle asfaltweg vanuit Ballobar leidt voorbij de rotsformaties ook recht de steppe in. Tal van zijwegen zijn hier het onderzoeken waard. Een ongeasfalteerde weg met aanduiding « El Campillo » leidt tot ver in de zoutvlakten voorbij verschillende ruïnes, waarin naar verluidt elk jaar enkele koppels Scharrelaar zouden huizen.

Waarnemingen : Vale gier, Aasgier, Slangenarend, Slechtvalk, Kleine torenvalk, Purperreiger, Koereiger, Kwak, Kleine trap, Griel, Witbuikzandhoen, Zwartbuikzandhoen, Bijeneter, Hop, Kuifkoekoek, Leeuweriken, Blonde tapuit, Alpengierzwaluw, Rotszwaluw, Roodkopklauwier, Brilgrasmus, Grauwe gors, Cirlgors.

3.2. Osera – Monegrillo – Bujaraloz.

Het eerste deel van dit traject loopt doorheen een prachtig steppegebied en is excellent voor het waarnemen van alle in de buurt voorkomende leeuweriken. Een goede plaats voor het vinden van Duponts leeuwerik wordt zeer nauwkeurig beschreven in het boekje van Dave Gosney.
Het tweede deel van de tocht, baan A1104, is meer afwisselend met aan de ene kant van de baan de steppen en aan de andere kant de Sierra de Alcubierre.

Waarnemingen : Vale gier, Aasgier, Steenarend, Slangenarend, Dwergarend, Witbuikzandhoen, Bijeneter, Hop, Leeuweriken (inclusief Duponts), Zuidelijke klapekster, Brilgrasmus, Alpenkraai.

3.3. Bujaraloz – Sástago.

Dit gebied werd doorkruist omdat we van Ricard Guittierez via e-mail vernomen hadden dat in deze omgeving de laatste groep Grote trappen van Los Monegros zou verblijven. Vele stops leverden wel mooie waarnemingen op maar geen trappen.
Net voor Sástago heeft men een zeer mooi uitzichtpunt waar men best even de tijd neemt om de omgeving af te scannen.

Waarnemingen : Vale gier, Zwarte wouw, Torenvalk, Kleine torenvalk, Kleine trap, Zwartbuikzandhoen, Leeuweriken, Roodstuitzwaluw, Blonde tapuit, Zwarte tapuit, Zuidelijke klapekster.

3.4. Belchite & omgeving.

Op aanraden van verschillende vogelaars uit binnen- en buitenland bezochten we de omgeving van Belchite omdat dit eigenlijk de meest gekende plaats is om Duponts leeuwerik waar te nemen. De beste tijden om deze mysterieuze vogel waar te nemen zijn net na zonsondergang en ongeveer een uur voor zonsopgang. We bezochten het reservaat « El Planedor » net na zonsondergang.

Waarnemingen : Leeuweriken (inclusief Duponts).

Dwergarend (lichte fase) : foto Wim Deloddere

4. Pyreneeën.

Om dit gebied grondig uit te kammen heeft men al vlug enkele weken nodig. Toch kunnen in een korte tijdspanne en met wat geluk een aantal zeldzame Europese vogelsoorten worden waargenomen. Wij bezochten het gebied in de ruime omgeving van Jaca met als uitvalsbasis Camping Pirineos in Santa Cilia de Jaca. Dit gebied grenst aan het bekende natuurreservaat *Parque nacional de Ordesa*.

4.1. Jaca – Puente la Reina de Jaca.

Baan N240 van Jaca naar Puenta la Reina loopt evenwijdig met de Rio Aragón en levert onmiddellijk een aantal typische soorten van de Pyreneeën op. Roofvogels claimen hier de hoofdrol maar enkele stops kunnen aardige kleinigheden opleveren.

Waarnemingen : Vale gier, Aasgier, Dwergarend, Rode wouw, Zwarte wouw, Rotszwaluw.

4.2. Omgeving Puenta la Reina.

Een aantal plaatsen in de omgeving van Puenta la Reina zijn het vermelden waard.

4.2.1. Omgeving Camping Pirineos.

Elke morgen maakten we voor het ontbijt een wandeling rond de camping en in de nabije omgeving. Dit leverde steeds mooie waarnemingen op van de aanwezige zangvogels die volop bezig waren met hun territorium af te bakenen.

Waarnemingen : Dwergarend, Rode wouw, Purperreiger, Draaihals, Wielewaal, Bergfluiter, Baardgrasmus, Europese kanarie, Grijze gors, Cirlgors.

4.2.2. Arrés.

Een dorp in de omgeving van Puenta. Een slecht asfaltbaantje leidt tot dit half in ruïne-staat verkerende dorp. Een kort bezoek aan dit dorp en haar omgeving leverde enkele mooie waarnemingen op.

Waarnemingen : Slangenarend, Rode wouw, Rode rotslijster, Baardgrasmus, Rotsmus, Grijze gors, Cirlgors, Grauwe gors, Alpenkraai, Raaf.

4.2.3. Alastuey.

We bezochten dit dorp omdat in de omgeving geregeld Oehoe en Nachtzwaluw zou worden waargenomen. Het weer zorgde ervoor dat wij deze tocht enkel in daytime konden uitvoeren zodat bovenvermelde soorten voor ons verscholen bleven.

Waarnemingen : Slangenarend, Rode wouw, Rode rotslijster, Cirlgors.

4.3. Hechovallei.

Samen met San Juan de voltreffer van ons bezoek aan de Pyreneeën. Het is een prachtige vallei met alles wat een hooggebergte maar kan bieden : besneeuwde bergtoppen, druiprotsen, een kolkende rivier, bergweiden, …
Enkele specialiteiten van de regio, en dan heb ik het niet over de cullinaire zijde, werden ons op schitterende wijze voorgeschoteld.
Een tocht door de nauwste delen van de vallei langs de Rio Aragón Subordán langs en onder druiprotsen is een prachtige belevenis. We reden tot het eind van de asfaltweg waar rotsen en dennenbossen plaatsmaken voor uitgestrekte bergweiden. Het voor de tijd van het jaar slechte weer met sneeuw en hagel maakte het geheel alleen maar mooier.
Halverwege de vallei maakt de kolkende Rio Aragón een prachtige bocht, deze plaats noemt men toepasselijk « Boca del Infierno » en is in dé plaats om Rotskruiper waar te nemen.
Net voor Boca del Infierno kan men een weg naar rechts nemen naar een refuge « El Gabardito ». Deze weg is ongeveer 6 Km lang en leidt rechtsreeks in de bergen. Van daaruit kunnen een aantal wandelroutes gevolgd worden.

Waarnemingen : Lammergier, Vale gier, Aasgier, Steenarend, Slangenarend, Dwergarend, Rode wouw, Zwarte wouw, Wespendief, Waterpieper, Grote gele kwikstaart, Rotskruiper, Rode rotslijster, Waterspreeuw, Beflijster, Zuidelijke klapekster, Baardgrasmus, Citroenkanarie, Grijze gors, Alpenkraai, Alpenkauw.

4.4. Ansovallei.

Een prachtige vallei die evenwijdig loopt met de vorige werd spijtig genoeg 2 maal met heel slecht weer bezocht. Steile rotsformaties afgewisseld door beboste bergwanden met af en toe een prachtig naar beneden stortende waterval brachten enigszins verzachtig met hun mee. Opvallend in deze vallei waren de grote aantallen Vale gieren, en dan spreken we van enkele honderden !
Halverwege deze vallei namen we baan A176 welke deze vallei met die van Hecho verbindt.

Waarnemingen : Vale gier, Aasgier, Rode wouw, Zwarte wouw, Rotszwaluw, Grijze gors, Cirlgors.

4.5. Tenavallei.

Deze vallei bezochten we op aanraden van Peter Roberts (Victor Emmanuel Tours) die we ontmoetten in de Hechovallei. Omdat wij hem en zijn Amerikaanse groep vogelkijkers de Rotskruiper toonden kregen wij een goede plaats van Sneeuwvink bij El Formigal in return. Nadeel was dat wij 2 dagen later deze vallei bezochten. Dooi was, tegen de tijd dat wij aankwamen, ingezet en de Sneeuwvinken waren reeds hogere oorden gaan opzoeken. We zagen wel vele trekvogels op deze toch ongewone hoogte.

Waarnemingen : Slangenarend, Rode wouw, Zwarte wouw, Oeverloper, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Waterpieper, Tapuit, Zwarte roodstaart, Alpenkauw, Alpenkraai.

4.6. Omgeving San Juan de la Peña.

Het oude en nieuwe klooster van San Juan de la Peña zijn toeristische trekpleisters maar zijn tegelijkertijd een paradijs voor vogelkijkers. Halverwege de baan van Jaca naar Puenta la Reina kan je richting Santa Cruz de la Serós rijden. Een goed berijdbaar maar wel erg kronkelend asfaltbaantje net voor het dorp brengt je tot bij beide kloosters.
Een fraai uitzichtpunt, Balcón de Pirineos, bezorgt je ongetwijfeld adembenemende waarnemingen van de in de buurt verblijvende raptors.
Een ander uitzichtpunt krijg je wanneer je de weg naar een zendmast volgt. Deze weg was in ons geval afgesloten zodat we hem slechts gedeeltelijk bezocht hebben, met weinig resultaat als gevolg.
Het nieuwe klooster staat op een grote open plek in het bos. Zowel het bos als de weide zijn het exploreren waard.

Waarnemingen : *Lammergier, Vale gier, Aasgier, Slangenarend, Wespendief, Citroenkanarie, Raaf.*

Slangenarend : foto Wim Deloddere

III. DAGVERSLAGEN.

1. Inleiding.

Na een lange voorbereiding was het op vrijdag 27 april eindelijk zo ver ! Onze vogelreis naar Noord-Oost Spanje kon van start gaan. Voor sommige deelnemers lag het werkplunje nog maar net opzij. Zoals afgesproken vertrokken we bij mij thuis om klokslag 21.00 uur. Johan, Henri en ik hadden de auto netjes volgepropt met allerlei bagage, Gerry zou thuis worden opgepikt. Toen Gerry ons een kwartiertje later vervoegde begon de lange tocht naar het Zuiden.
Via Brussel reden we op een drafje naar Luxemburg waar we een beetje vertraging opliepen omwille van wegenwerken.
Het was behoorlijk druk in het Noorden van Frankrijk, het verlengde weekend van 1 mei zal hier wel iets mee te maken gehad hebben. Zonder noemenswaardig oponthoud, tolposten niet meegerekend, doorkruisten we Frankrijk met een gemiddelde snelheid van 100 Km/uur (rustpauzes & tanken inbegrepen) zodat we na 12 uur fietsen de Spaanse grens bereikten.
Net over de grens lasten we de langste rustpauze in. Ieder van ons deed wel iets verschillend, maar het was Johan die de meeste aandacht trok door zich van toilet te vergissen (Ooooh monsieur) ! ! !
Van daaruit reden we verder richting Figueras. Omdat we voor lagen op ons schema namen we afrit 4 net voorbij Figueras richting Rosas. In de omgeving van dit vakantieoord bevindt zich namelijk een natuurreservaat : Aiguamolls de l'Emporda.
Op aanraden van vogelkijkers uit binnnen- en buitenland bezochten we dit gebied. Rond 10.00 uur bereikten we de parking bij het informatiecentrum El Cortalet en kon onze ontdekkingstocht in Spanje beginnen.

Vale gier : foto Wim Deloddere

2. Dagverslagen.

Dag 1 : Zaterdag 28 April 2001.

Tocht :

Aiguamolls de l'Emporda – Ebrodelta : Laguna de l'Encanyissada – El Garxal.

Waarnemingen Dag 1.

Zoals reeds vermeld lagen we voor op ons vooropgesteld tijdschema zodat we een bezoek aan Aiguamolls de l'Emporda inlasten. Toen we omstreeks 10.00 uur arriveerden op de parking van het informatiecentrum El Cortalet hadden we onderweg reeds enkele lokale specialiteiten kunnen waarnemen zoals Hop, Bijeneter, Koereiger en Ooievaar. Op de parking zelf zongen Europese kanarie en vooral Nachtegaal uit volle borst. Na 13.00 uur bijna onafgebroken in de wagen te hebben gecampeerd strekten we vlug de benen en armen en zochten we onze optische spullen bij elkaar voor een eerste ontdekkingstocht. Dit bracht onvermijdelijk een herschikking van de kofferinhoud met zich mee. Deels werd dit ook gedaan om het gevaar op inbraak te verkleinen, iets waar we door verschillende personen voor ons vertrek voor gewaarschuwd waren.
Even later waren we gepakt en gezakt en gingen we, vergezeld door Bijeneter en Ooievaar, het park in.
We namen de « Itinerari de la Massona » omdat we volgens ons dan verschillende habitats konden bezoeken. Bomen en struiken langs weerszijden van de wandelweg schermden de foerageer- en broedplaatsen van de vogels af. Een eerste halt werd gehouden om een prachtig ♂ Bonte vliegenvanger te bekijken. Nachtegaal was ongewoon talrijk, Cetti's zanger werd veel gehoord en weinig gezien. Een opening tussen de bomenrij liet ons toe om langdurig een jagende Velduil te observeren. Toen hij op een uitkijkpunt zijn jachtgebied ging afspeuren zat hij niet ver van zijn neefje de Steenuil. Door al deze (nacht-) roofvogelactiviteit werden enkele Gele kwikstaarten, waaronder een Noordse, gestoord tijdens hun foerageren. Een Draaihals die middenin de zandweg zat en 2 Hoppen langs de zijkanten werden enorm gesmaakt en gevolgd zoals Hansje & Grietje. Een eerste schuilhut (Gantes) leverde de eerste juweeltjes van de regio op : Purperreiger, Witwangstern & Graszanger. Een Damhert en enkele onverwachte Kuifeenden waren aangename verrassingen. Een tweede uitkijkpunt, nu een observatieplatform (Daines), was het startsein om de camera boven te halen. Kleine zilverreiger en Steltkluut joegen naast elkaar op kleinigheden terwijl op de achtergrond een glimp werd opgevangen van een ♂ Grauwe klauwier. Na enkele auditieve waarnemingen van Koekoek werd hij nu ook gezien. Een grote dode boom deed dienst als Ooievaarhotel.
Wat verder werden in struiken en lage begroeiing Orpheusspotvogel en Kleine zwartkop ontdekt. Met het steeds warmer wordende weer werden ook de eerste raptors van de dag waargenomen. Zowel Bruine kiekendief als een ruiende eerste zomer Wespendief zochten naar wat lekkers. Enkele Alpengierzwaluwen konden gemakkelijk teruggevonden worden in de groepen Gierzwaluwen die nog volop aan het doortrekken waren.

Schuilhutten 4 & 5 (Bomba & Pallejà) leverden niets nieuws op zodat we verder wandelden naar de grote observatietoren, bestaande uit enkele op rust gestelde graansilo's. Zelf heeft hij de naam Observatori Senillosa meegekregen en vanop het hoogste punt krijg je een prachtig overzicht van het hele gebied al wordt het gebruik van een telescoop ten stelligste aangeraden.
De ondergelopen weilanden (of waren het rijstvelden ?) waren redelijk goed bevolkt met verschillende soorten steltlopers. Steltkluut was er heel talrijk, maar ook Kluut, Tureluur, Zwarte ruiter, Groenpootruiter, Bosruiter, Witgat, Bontbekplevier en Goud- & Zilverplevier waren van de partij. Een 10-tal Zomertalingen, bijna allemaal ♂♂ lieten zich van dichtbij bekijken. Vogels op hogere poten waren enkele Flamingo's en Kleine zilverreigers.
Om op het hoogste punt van de observatietoren te geraken moesten we een smalle trap bedwingen wat met onze volledige uitrusting niet evident bleek te zijn. Eens geïnstalleerd op het dak konden we beginnen met het echte werk. Nog enkele Kleine zilverreigers, maar vooral 5 Koereigers en een voedselzoekende Purperreiger waren op de afspraak. Af en toe hoorden we het gekraak van de Grote karekiet, afhankelijk van de windrichting. De mooiste waarneming echter was die van enkele in de buurt verblijvende Slangenarenden, in totaal zagen we 5 verschillende exemplaren, die af en toe mooie baltsvluchten uitvoerden. We vertoefden een half uurtje in hogere sferen en besloten dan om terug naar af te gaan om onze kruistocht richting Ebro af te ronden. We gingen terug langs dezelfde weg zoals we gekomen waren. Eén van de vijf Slangenarenden bleef in onze omgeving rondhangen en een Kwak zat net niet genoeg verscholen om aan onze arendsogen te ontsnappen.
Op de parking sloegen we nog een babbeltje in het Nederlands met een Duits ornitholoog die het andere deel van het park had bezocht. Hij en zijn metgezellen hadden gescoord met Roodpootvalk en Scharrelaar. Hoe graag wij ook dat deel van het park nog wilden bezoeken, tijd besliste er anders over. Rond 13.00 uur verlieten we Aiguamolls.
Met nog ongeveer 350 Km voor de boeg en een lastige passage voorbij Barcelona kwam ons eerste echte reisdoel, de Ebrodelta, steeds dichterbij. Onderweg werden nog een Buizerd, 3 Slangenarenden en een Zwarte stern meegegrist. Om 16.00 uur was het dan eindelijk zover en zagen we voor het eerst de rivier Ebro. We reden onmiddellijk door naar Laguna de L'Encanyissada om in het museum Casa Del Fusta een kaart van de delta te kunnen bemachtigen. Gerry ging op zoek naar documentatie maar kwam met lege handen terug. We deden dan maar waar we voor gekomen waren : vogels kijken. Onderweg hadden we reeds gescoord met « de vogel van de Ebrodelta » : Audouins meeuw. Deze vogel bleek ongewoon talrijk. De observatietoren bij het museum leek ons te druk bezocht en deze lieten we bijgevolg letterlijk en figuurlijk links liggen. Trouwens op dat moment ondervonden we ook 100% tegenlicht zodat degelijke waarnemingen uitgesloten waren. Vervolgens bezochten we het kleine observatietorentje net voor Poble Nou middenin de lagune. De typische deltasoorten werden hier wel gezien met de reigers in de hoofdrol. Purperreiger en Kleine zilverreiger waren het talrijkst, af en toe werd een Ralreiger gezien. De camouflage van Woudaap bleek weeral eens enorm doeltreffend te zijn. Het diertje hield zich de hele tijd op nog geen 2 meter afstand van ons verscholen en werd pas gezien toen we terug in de auto stapten !

Met de lange reis in onze ledematen beslisten we om camping L'Aube in het Noordelijke deel van de delta op te zoeken. Na een half uur bereikten we het dorp Riumar en konden we ons installeren voor een welverdiende rust. Johan, Gerry en ik besloten om nog even een blik te werpen op El Garxal, terwijl Henri zijn slaapvertrek verder uitbouwde. El Garxal was ongelofelijk vol van vogels. Naast de reigers werden ook vele sterns, steltlopers en zelfs enkele Purperkoeten gezien. Opvallend waren de grote aantallen Krooneend en de 6 Grote zilverreigers. Drie Nachtreigers waren voor ons het sein om de dag af te sluiten. Terwijl de rest van de groep ging lunchen nam ik een verkwikkende douche. Na ongeveer 39 uur wakker te zijn geweest besloot ik om samen met wat literatuur en proviand mijn tent in te gaan. Met een goedgevulde maag was ik van plan om nog wat te lezen maar het eerste contact met de luchtmatras besliste daar anders over, met een diepe slaap als gevolg. De anderen proefden de lokale keuken en hadden hierover uiteenlopende meningen. Toen zij terugkwamen van het restaurant vonden zij enkel een slapende chauffeur en een wagen op slot terug zodat zij noodgedwongen hun toilet tot morgen moesten uitstellen. De laatste lichten werden gedoofd om 22.00 uur, net na zonsondergang.

Witwangstern : foto Wim Deloddere

Dag 2 : Zondag 29 April 2001.

Tocht :

Ebrodelta : El Garxal – Laguna de l'Encanyissada – Laguna la Tancada – Península de los Alfaques – L'Aufacada – Canal Vell – El Garxal.

Waarnemingen Dag 2.

Na een goede nachtrust gewekt omstreeks 7.00 uur door Bergfluiter en Wielewaal. Deze laatste liet zich langdurig en mooi bekijken terwijl hij op zoek was naar voedsel binnenin het domein van de camping. Een half uurtje later werd ook de rest van de bende wakker en konden zij zich gaan verfrissen. Een Zwartkopmeeuw en 2 Kwakken waren toen al een tijdje uit het oog verdwenen. Op de camping zelf zaten verrassend veel Groenlingen, meestal waren het families. Gerry maakte met zijn « army-stuff » nog vlug een potje thee om mee te nemen en dan begon onze ontdekkingstocht van de bewuste delta.
We bezochten als eerste opnieuw El Garxal, maar nu langs de andere zijde. Dit bleek meteen een schot in de roos. We konden nu veel dichter bij de lagune komen en bijgevolg ook meer vogels zien en determineren. Enkele zandheuveltjes leenden ons een prima uitzicht over het eerste deel van de lagune. We waren verwonderd van het grote aantal Purper- en Kleine zilverreigers. Ook Grote zilverreiger was goed vertegenwoordigd met 7 exemplaren. De mooiste vogels echter waren 2 kort pleisterende onvolwassen Reuzensterns die niet iedereen van de groep goed kon waarnemen. Een tweede halte werd gehouden aan het eigenlijke uitkijkpunt over de lagune, vlakbij het riet. Hoofdrollen waren weggelegd voor Krooneend en Witwangstern. Enkele Dunbekmeeuwen waren ook van de partij en de 2 Purperkoeten van gisteren werden ook nu weer op bijna dezelfde plaatsen teruggevonden. Een visser met een punter joeg heel wat Kleine, Bonte, Drieteen- en zelfs 2 Kanoetstrandlopers op. Visdief en Dwergstern vlogen geregeld over terwijl een kolonie van Grote sterns tussen zee en lagune de hoogte inging. Na een uurtje vogelkijken hielden we het hier voor gezien en omstreeks 9.00 uur trokken we terug naar de camping om de lokale supermarkt te overvallen.
Begeleid door een zingende Hop en wat Bergfluiters sloten we onze slaapvertrekken af en gingen we op zoek naar een geschikte ontbijtplaats. Deze vonden we aan het brugje met uitkijktoren over Laguna de l'Encanyissada. Terwijl een deel van de groep de uitkijktoren bemande kon een ander deel van de groep eten en omgekeerd. Snor werd, mede omdat het bijna windstil was, vlug gevonden. Woudaap en Ralreiger kaapten deze keer de prijs weg van mooiste reigers. Aan de overzijde van het baantje zat een groep van ongeveer een 500-tal Flamingo's. Waterral werd af en toe auditief waargenomen en Purperkoet liet zich lange tijd bewonderen. Audouins en Geelpootmeeuwen waren de straaljagers onder de aanwezige fauna. Na ons ontbijt werd voor de eerste keer voor een toetje gezorgd in de vorm van 3 jagende Vorkstaartplevieren boven het rietveld. De toeristenstroom begon toen aan te zwellen zodat het eigenlijk niet meer houdbaar was om vogels te kijken. We trokken dan maar verder.

Laguna la Tancada was de volgende halte. Onderweg passeerden we naast de talloze rijstvelden enkele viskweekvijvers waar Blauwe reiger zeer goed vertegenwoordigd was. Onze eerste en enige Aalscholver van de reis vloog hier in de buurt. We reden over een zeer slecht asfaltbaantje langs de rand van de lagune. Opvallend was het maritieme karakter van deze lagune, wat zich direct uitte in de aanwezige fauna & flora. Dunbekmeeuw kon nu van heel dichtbij op film worden gezet. Mooi waren de 6 Flamingo's die als een roze sliert de lucht doorkliefden. Nieuw voor de reis waren 2 Kortteenleeuweriken en 1 Tapuit. Sterns en strandlopers van verschillende soorten vlogen ons links en rechts voorbij. Steltkluut, Kluut, Tureluur & Groenpootruiter hielden het iets rustiger en waren goed te benaderen.
We verlieten het krakkemiekige asfaltbaantje en waanden ons in een terreinwagen en probeerden via het strand naar Península de los Alfaques te geraken. Deze uitstap werd een regelrechte ontgoocheling. Enkele views over de zandduinen en een bezoek van Johan en Gerry aan de observatiehut leverden niets op zodat we deze plaats vlug verlieten om zo weinig mogelijk tijd te verliezen. We vervolgden onze weg langs het strand en kwamen zo in de omgeving van Eucaliptos waar een grote kolonie Vorstaartplevieren zou vertoeven. Wij zagen er 3, mogelijk dezelfde als voorheen. Ook dit was weer een indicatie dat niet alle trekvogels, omwille van het reeds enkele weken aanhoudende slechte weer in Spanje, teruggekeerd waren. We zagen weliswaar vele vogels, maar niet de aantallen en soorten die staan beschreven in andere verslagen. Zo bezochten we trouwens ook enkele gekende « Heronries » die helemaal nog niet bevolkt waren.
Via de dorpen Eucaliptos en Els Munils reden we verder naar onze laatste afspraak in het Zuidelijke deel van de delta, L'Aufacada. Onderweg namen we nog enkele snapshots van Audouins meeuw. De onvermijdelijke rijstvelden produceerden nog een groep van en 30-tal op trek zijnde Kemphanen en geregeld enkele Lachsterns. Aan de monding van de Rio Mitjorn bestegen we de tot nu toe hoogste observatietoren. Enkele Bruine kiekendieven, waaronder nu ook een ♂, zorgden ervoor dat het waarnemen van verscholen vogels iets gemakkelijker verliep. Door de sterk opkomende ZW-wind werd vogels kijken hier na een half uurtje onmogelijk en sloten we af samen met nog enkele Grote zilverreigers, een sublieme vissende Purperreiger, 10 Flamingo's en een 6-tal Purperkoeten. Om onze late lunch te verorberen trokken we naar het nabijgelegen (naturisten-)strand. Veel was hier niet te zien op een 20-tal Vale pijlstormvogels en 2 fotogenieke Vorkstaartplevieren na. Een black & white show van een groepje rondvliegende Steltkluten was hier het laatste wapenfeit.
Om terug in het Noordelijke deel van de delta te geraken besloten we om deze maal gebruik te maken van één van de drie veerdiensten tussen Sant Jaume en Deltebre. Vanmorgen kozen we voor de toeristische rondrit daar het overal aanschuiven was. Voor het luttele bedrag van 300 pesetas, we maakten er 500 van omwille van de veerman zijn vriendelijkheid, werden we zonder natte voeten te krijgen over de Ebro gevoerd.

Canal Vell stond als laatste te onderzoeken natuurgebied op ons programma. Ondertussen was de zon verdwenen en begonnen de wolken steeds dreigender te worden. Om dit natuurgebied te bereiken kan je de wagen parkeren bij een restaurant/taverne Mirador. Normaal wordt voor de toegang 200 pesetas aangerekend, maar aangezien er niemand bij het tolhuisje stond konden wij gratis naar binnen. Een korte wandeling langs rijst- en rietvelden leidde ons tot bij een observatieplatform waarbij we het Zuidelijke deel van dit gebied konden afspeuren.
Tja, geen nieuwigheden op enkele zangposten van Grote karekiet na. Wel zagen we ver van ons verwijderd een eerste Koe- en Kleine zilverreigerkolonie. Een Flamingo met gebroken vleugel en alweer een Grote zilverreiger waren naast de vele voorbijvliegende Purperreigers de afsluiters. Toen we het platform verlieten vonden we nog een voorbeeld van gecontroleerde jacht in Spanje : een 100-tal lege hulzen. Via een kleine omweg zag ik nog 2 en de rest van de groep 1 Woudaapje. Langs de wandelweg werden nu verschillende Graszangers en Grote karekieten gehoord en gezien. Een rijstveld nabij de taverne leverde nog 5 Grutto's op.
Nog te vroeg om te gaan eten, het restaurant was nog niet open, besloten we om onze tocht vandaag af te sluiten zoals we begonnen waren. El Garxal werd een laatste maal bezocht. Een aantal nieuwe soorten voor de reis werden gevonden in de ruigten tussen camping en lagune. Het begon met verschillende Kuif- en Kortteenleeuweriken en eindigde met een ♂ Roodkopklauwier en 5 acrobatische Bijeneters. Ook de lagune leverde weer enkele nieuwe soorten op. Dodaars en Geoorde fuut doken gezamenlijk in de iets diepere plaatsen terwijl Slob- en Wilde eend op ondiepe plaatsen grondelden. Nieuwe soorten steltlopers waren 7 Krombekstrandlopers en 14 Rosse grutto's. Groenpootruiter was goed vertegenwoordigd maar dit was niets vergeleken met Krooneend en Witwangstern, die werkelijk niet te tellen waren.
Onze goedgevulde waarnemingsdag kwam tot een eind en we besloten om terug naar de camping te gaan. Na een lange ontspannende douche gingen we naar het restaurant. Hier bespraken we ons reisschema opnieuw en beslisten we om morgen te vertrekken naar Los Monegros. We hadden vandaag immers onze vooropgestelde soorten waargenomen zodat het ons onnodig bleek om hier nog een dag langer te vertoeven. Omstreeks 20.00 uur begon het te regenen. Wij hoopten allen dat dit maar van korte duur zou zijn, maar niets bleek minder waar … .

Belangrijkste waarnemingen Ebrodelta :

Vale pijlstormvogel, Blauwe reiger, Purperreiger, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Ralreiger, Koereiger, Kwak, Woudaap, Flamingo, Krooneend, Purperkoet, Zwartkopmeeuw, Audouins meeuw, Dunbekmeeuw, Reuzenstern, Lachstern, Witwangstern, Vorkstaartplevier Steltkluut, Bijeneter, Hop, Roodkopklauwier, Kortteenleeuwerik, Grote karekiet, Snor.

Dag 3 : Maandag 30 April 2001.

Tocht :

Ebrodelta – Los Monegros : Ballobar – Ontiñena – Candasnos – Bujaraloz – Sástago – Quinto – Azaila – Belchite – Osera.

Waarnemingen Dag 3.

‘s Nachts een aantal keer wakker geworden van de harde regen. En maar hopen dat alle drie de iglotenten bestand zouden zijn tegen deze stortvloed. Net na zonsopgang opnieuw wakker geworden en voor een eerste keer een balans opgemaakt. Vandaag zou een rotdag worden ! Je kon dit zien aan de lucht, geen zuchtje wind en forse regen. Het was nog vroeg, maar toch begon ik al met mijn spullen op te ruimen, sommige plekken in mijn tent vertoonden sporen van verzwakking en dat risico wilde ik niet nemen. Ook de anderen werden 1 voor 1 wakker en hadden dezelfde gedachte als ik : zo vlug mogelijk opkramen. We vulden de kofferinhoud van de auto en zochten elk een droog plekje om onze tenten gedeeltelijk droog te wrijven. Na het inslaan van provisie betaalden we onze verblijfsrekening en verlieten we camping L’Aube. Op Purperreiger, Lachstern en Audouins meeuw na had de Ebrodelta deze morgen niet veel meer te bieden. In L’Aldea konden voor het eerst een balans opmaken van de hoeveelheid neerslag welke deze nacht gevallen was. Het moeten enkele liters per m^2 geweest zijn, getuige hiervan was het onder water gelopen hoofdkruispunt van dit dorp. We maakten ons hier vlug uit de voeten en zetten koers richting Los Monegros.
In Tortosa volgden we zonder succes een wegwijzer richting « Museum Deltebre ». Vervolgens reden we via Gandesa, Flix en Maials naar Lérida. Na een aantal mislukte tussenstops leverde een laatste net voor de oprit van autostrade A2 (E90) de eerste nieuwe soorten van de reis op : 3 Grielen en een koppeltje Grauwe kiekendief. Het weerbeeld versomberde nog en we besloten om te lunchen op de eerste parking die we tegenkwamen op de autostrade. Een eind verder namen we afrit 4 richting Fraga en gingen we op zoek naar ons eerste waarnemingsgebied. Via de A131 reden we richting Ballobar. Net voor Ballobar stopte het zowaar met regenen en hielden we een eerste halte om de impressionante rotsformaties af te scannen. We maakten hier een korte wandeling en scoorden met Oeverloper en Grote gele kwikstaart langs de kolkende rivier. Rond de rotsformaties joegen Rots- en Alpengierzwaluwen. Op hun beurt werden zij bejaagd door 2 Slechtvalken. De kerk van het dorp herbergde 2 koppels Ooievaar op nest. Alhoewel we reeds een eind van de Ebrodelta waren verwijderd zagen we langs de Rio Cinca nog vogels zoals Purperreiger, Koereiger en Kwak. Via het dorp Chalamera begaven we ons naar Ontiñena waar we voor het eerst van vandaag de zon zagen en waardoor de stemming er alleen beter op werd.

Net voor dit dorp hielden we halt aan een oude brug over de Rio Alcanadre. Een kolkend riviertje, een populierenbosje en tal van struiken en lage begroeiing zorgden voor een enorme diversiteit aan vogels ! De eerste Zwarte wouw van de dag had dit ook in de mot en was hier op zoek naar wat lekkers. Op het menu stond onder andere Grote gele en Witte kwikstaart, Cetti's zanger, Groenling, Putter en een koppel Cirlgors. Een overvliegende Koereiger en 2 kort pleisterende Kwakken werden op film gezet terwijl Bijeneter de rest van de groep entertainde. Tussen het mooie lied van ontelbare Nachtegalen door werd nog een Oeverloper en een Koekoek gehoord. Over een golvend parcours passeerden we Ontiñena en traden de steppevogels op de voorgrond. Kuif- en/of Theklaleeuwerik, Kortteenleeuwerik en Grauwe gors lieten van zich horen. Geregeld vloog een Hop op en het eerste koppel Blonde tapuit werd uitvoerig bekeken. Wat verder besloten we om middenin het steppegbied een zijweg te nemen om onze tenten te laten drogen. Dit was het startsein voor een prachtig vogeluurtje ! Op een oud verlaten schuurtje zaten niet minder dan 8 Kleine torenvalkjes, waarschijnlijk 4 koppeltjes, en enkele Zwarte spreeuwen. Een 40-tal Zwartbuikzandhoenders golvden heen en weer in 2 verschillende groepen. Johan en Gerry gingen een eind verder het wegje in en zagen naast de zandhoenders 2 Brilgrasmussen. In de buurt van onze tentoongespreide tenten gingen geregeld enkele Kalanderleeuweriken de lucht in onder het goedkeurend oog van Zwarte wouw en Bruine kiekendief. In groep zagen we nog een Griel en een koppel Blonde tapuit die Johan en Gerry van naderbij wilden bekijken. Hierdoor joegen zij zonder het te weten een ♂ Kleine trap op. Mijn vader en ik noteerden hier één van onze mooiste waarnemingen terwijl de anderen de grootste « dip » van de reis noteerden ! Toen het opnieuw stilletjes begon te regenen borgen we noodgedwongen ons materiaal op en ging ikzelf nog even een boodschap doen wat verderop. Een groepje van 2 Zwartbuik- en 4 Witbuikzandhoenders en een Brilgrasmus waren hiervoor mijn beloning. Net voor we de auto terug instapten zagen we heel ver weg nog een Vale gier en 4 Zwarte wouwen.
We reden de steppen uit richting Candasnos en vandaar via de hoofdverbindingsweg N II naar Bujaraloz. Het enige wapenfeit van deze tocht was een gekantelde Duitse vrachtwagen. In Bujaraloz zochten we voor de eerste keer naar een verblijfplaats. 7500 pesetas voor 1 nacht in een tweepersoonskamer (zonder bad) in het 2-sterren Hostal Angel vonden we net iets te duur zodat we onze tocht verderzetten. We doken terug de steppen in maar nu langs de andere kant van de autostrade. De tocht leidde naar Sástago, dit gebied zou de laatste groep Grote trappen van de regio herbergen. De habitat is er uiterst geschikt voor maar ook wij faalden. We hoorden wel zijn neefje roepen en zagen vele Toren- en Kleine torenvalken bidden. Een 10-tal Zwartbuikzandhoenders en vele Kalanderleeuweriken, Roodborsttapuiten en Grauwe gorzen werden met veel plezier onthaald. Wat verderop sloegen we een babbeltje met een bont gezelschap aan vogelaars : Spanjaarden, Fransen, Nederlanders en Belgen. Iedereen was in deze omgeving op zoek naar jawel de Grote trap, maar zelfs de lokale Spaanse birders wisten (of wilden) ze niet te vinden. De groep Nederlanders gaf ons wel goede informatie over Rotskruiper én weersomstandigheden in de Pyreneeën. Zoals je al kan raden zag het er op het dak van Spanje niet echt rooskleurig uit ! Met onderweg nog enkele Hoppen en Zwarte wouwen zagen we net voor het uitzichtpunt bij Sástago een Spaanse klapekster.

In en rond de stallen aan het uitzichtpunt vlogen enkele Roodstuitzwaluwen, een soort die we in grotere aantallen hadden verwacht. Zwarte wouwen gaven schitterende performaties weg en een mooie bonus onder de vorm van een ♂ Zwarte tapuit was meegenomen. Langs een zeer slechte weg reden we naar La Zaida waar we 2 Vale gieren zagen. Zowel in Quinto, Azaila als in Belchite slaagden we er niet in om een slaapplaats te vinden. Ofwel waren de hotels niet open ofwel waren ze volzet. De tocht tussen deze dorpen was ook al niet veel soeps : een mooi staaltje van habitatvernietiging door grootschalige landbouw. Het werd nu toch al vrij laat en omdat we toch in de buurt zaten besloten we om van de zonsondergang te genieten bij het reservaat « El Planedor » net voorbij Belchite. Nu, genieten was veel gezegd wind en kou zwaaiden hier de scepter. De zon was nog maar net achter de horizon verdwenen of de roep van Duponts leeuwerik werd reeds gehoord. Het beestje werkelijk zien dat was een ander paar mouwen. Andere soorten waren gemakkelijker te spotten. De nabijheid van een autobaan was ook al geen voordeel. Ten slotte slaagden we erin om een glimp op te vangen van deze mysterieuze vogel al konden we niet spreken van een prachtwaarneming. De duisternis viel in en wij zetten onze zoektocht naar een overnachtingsplaats verder. Omdat we morgen toch de omgeving rond Osera zouden bezoeken probeerden we daar ons geluk. Via een brug over de Ebro kwamen we terug op de N II en net voor Osera vonden we eindelijk waar we naar zochten : Hotel Osera – Portal de Monegros. Een betere naam konden we zelf niet verzinnen zodat de knoop vlug werd doorgehakt. Trouwens voor 5500 pesetas hadden we een tweepersoonskamer met bad en het was ondertussen al 22.30 uur. Een zeer late lunch deed deugd en nog voor middernacht lagen we onder de dekens.

Koereiger : foto Wim Deloddere

Dag 4 : Dinsdag 1 Mei 2001.

Tocht :

Los Monegros : Osera – Monegrillo – Bujaraloz – Candasnos – Ontiñena – Sariñena – Castejón de Monegros – Monegrillo – Osera.

Waarnemingen Dag 4.

Om 7.30 uur wakker geworden en angstvallig het gordijn opzij geschoven om te peilen naar het weerbeeld. Ik werd begroet door een stralende zon en besloot geen tijd te verliezen. Een verfrissing in de badkamer, de collega's wekken en op pad gaan dat waren mijn eerste gedachten. Zo gezegd, zo gedaan met uitzondering van een moeilijk wakker te krijgen Gerry. Toch nog om 8.20 uur vertrokken om een volle dag de steppen te gaan verkennen. Osera deed ons uitgeleide met enkele Ooievaars. We reden via een viaduct de autostrade over en zaten al vlug in ons waarnemingsgebied. Een eerste halte werd gehouden net ten Noorden van Osera op een plaats voor Duponts leeuwerik welke staat beschreven in het boekje van Dave Gosney « Finding Birds in Northern Spain ». Onderweg hadden we dan al gescoord met verschillende soorten leeuweriken, Blonde tapuit, Bijeneter en Hop. Een zandweg voerde ons een eind de zoutvlakten in. Een heuveltop begroeid met wilde tijm leek ons het beste uitzicht- en waarnemingspunt. Het eerste werk was het opnieuw uitstallen van onze nog steeds niet droge tenten gevolgd door een smakelijk ontbijt in het bijzijn van verschrikkelijk veel leeuweriken en dit zowel qua aantallen als qua soorten. Door het uitstallen van ons gerief hadden we een troef extra : het is bekend dat Duponts leeuwerik reageert op alles wat vreemd is aan zijn omgeving. Het duurde dan ook niet lang of we hoorden verschillende exemplaren zacht fluiten. Elk van ons ging een verschillende richting uit om ook maar één glimp te kunnen opvangen van deze « David Copperfield » bird. Na verloop van tijd hadden we enkele prachtwaarnemingen van deze leeuwerik, meestal in vlucht. Hij werd wel voorafgegaan door Witbuizandhoen (4), Hop (1) en Brilgrasmus (enkele). Na anderhalf uur en enkele Zwarte wouwen verlieten we deze met Thekla-, Kortteen-, Kleine Kortteen- en Kalanderleeuwerik krioelende plaats.
Van daaruit gingen we terug via de hoofdbaan richting Monegrillo. De electriciteitsdraden langs de weg werden als commandopost gebruikt door Steenuil, Roodkopklauwier en Spaanse klapekster. In de verte zagen we nog een Slangenarend en 3 Vale gieren, waarschijnlijk cirkelden zij boven de Sierra de Alcubierre. Net voor Monegrillo parkeerden we onze wagen bij een verlaten hacienda en maakten we nog een korte wandeling tot aan een waterput. In en rond de enige boom op deze plaats zat een ♀ Cirlgors en fladderden enkele Hoppen. Een zeer verre Dwergarend werd na lang bestuderen toch gedetermineerd. Het dorpje Monegrillo stelde niet veel voor, de enige gevederde gasten waren hier enkele koppeltjes Blonde tapuit, wat Roodborsttapuiten en de onvermijdelijke Huismussen wat erop wijst dat dit nog een gezonde omgeving is.

Het smalle baantje A1104 van Monegrillo naar La Almolda zit geperst tussen de Sierra de Alcubierre en de steppen van Los Monegros. Een waaier aan vogelsoorten kan men hier verwachten. Een korte uitstap naar een vervallen schuurtje leverde 2 Alpenkraaien en een Klapekster op. Wat verder zetten we de wagen aan de kant voor onze mooiste waarneming van een 5-tal Witbuikzandhoenders. Waarschijnlijk waren zij het jachtwild van een ♂ Bruine kiekendief. De blikken van Johan en mij dwaalden echter af naar een andere raptor die van over de bewuste Sierra kwam gegleden. We riepen simultaan Steenarend, inderdaad een prachtig adult exemplaar liet zich minutenlang bewonderen. Ondertussen deden we een mogelijk zo nog mooiere waarneming van een laag overvliegende Vale gier. Hij kwam zelfs zo laag dat we de wind in zijn verenpak konden horen zingen. We genoten met volle teugen van dit spektakel, weinig wisten wij dat dit nog maar het begin was ! Al vlug ontdekte ik een tweede Steenarend waarvan de binnenste handpennen aan beide vleugels ontbraken. De Vale gieren pikten dit niet en stuurden hier zelf 2 extra exemplaren op af. Een ♀ Grauwe kiekendief was het dwergje in dit toch wel spectaculaire groepje raptors. Even volgden we nog de Zandhoendertjes om vervolgens met verstomming te worden geslagen. Een zesde grote roofvogel was het thermiekende kliekje komen vervoegen ! Witte plekken op vleugels en op staart : dit kon niet anders zijn dan een onvolwassen Steenarend. Zonder twijfel één van de hoogtepunten van de reis. Wat begon als een pitstop eindigde als een droom. Na een kwartiertje verloren we onze gevederde vrienden uit het oog en beslisten we om verder te rijden.
Net voor Bujaraloz, tussen autostrade en hoofdverbindingsweg, stopten we voor 2 biddende Slangenarenden en een overvliegende Aasgier. Via Bujaraloz ging het dan naar Candasnos met onderweg enkele Buizerden.
We doken opnieuw de steppen in richting Ontiñena, een gebied dat we gisteren al hadden bezocht. Door de overvloedige regen van afgelopen dagen hadden zich enkele tijdelijke steppemeertjes gevormd waar trekvogels zoals Groenpootruiter en Tureluur handig gebruik van maakten. Halverwege sloegen we af richting Ballobar om op zoek te gaan naar enkele speciallekes. Onze lunch werd genuttigd in de nabijheid van een voor Kuifkoekoek ideaal biotoop. We zagen hier dan ook een adult en een eerste zomer, waarbij beide verenkleden mooi konden vergeleken worden. In de zandwand daar tegenover speelden een 10-tal Bijeneters met de wind terwijl 3 Vale gieren de regio afspeurden naar kadavers. Na onze lunch zochten we naar een weg genaamd « El Campillo ». Deze weg zou ons in de zoutvlakten van Ballobar moeten leiden langs vele vervallen schuurtjes waar naar verluidt elk jaar enkele koppels Scharrelaar zouden broeden. Op de ruïneschuurtjes vonden we geregeld Steenuil, Rode patrijs en Zwarte roodstaart terug maar geen Scharrelaar. Nieuw voor de reis was een Groene specht die kennelijk verdwaald was. Een Slangenarend bekeek zijn gebied vanop een pyloon en zag daar samen met ons vele Alpenkraaien en Leeuweriken. Bijeneter en Zwartbuikzandhoen sloten 2 aan 2 deze off road tocht af. We keerden terug naar de startplaats waar we opnieuw een 10-tal Zwartbuikzandhoenders zagen voorbijflitsen. Van het grindbaantje over de asfaltweg opnieuw naar een ander grindbaantje was te veel gevraagd voor onze linkerachterband. Gerry hoorde een sissend geluid welk niet veel goeds voorspelde. Ik reed vlug naar een stabiele ondergrond waar we met vereende krachten de lekke autoband in een mum van tijd vervingen, Roodkopklauwier en Aasgier kregen tijdens dit incident waarschijnlijk niet de aandacht die ze verdienden. We hielden een eindje verder nog even halt voor een weglopende vos.

Zonder verdere tussenstops reden we terug via de steppen richting Ontiñena. Voorbij het dorp parkeerden we onze wagen opnieuw aan de brug over de Rio Alcanadre. Het waterpeil in deze rivier was aanzienlijk gestegen. Ook de vogelrijdom van dit plaatsje was weer aanzienlijk. Alle soorten van de dag daarvoor werden opnieuw waargenomen maar dan in andere aantallen. Het gebied werd iets grondiger onderzocht en leverde enkele nieuwigheden op zoals Grote bonte specht en Grauwe vliegenvanger. Tussen de golvende grindafzetting van de rivier zat een Kleine plevier. Hoog in de lucht trokken 10 Vale gieren in konvooi over, terwijl 2 Slangenarenden ervoor opteerden om de buurt uit te kammen. Even verderop vonden we een pyloon waarvan alle uiteinden bemand waren door Ooievaarsnesten. Sommige koppels zaten al met jongen terwijl anderen nog paringsrituelen opvoerden. Ook Bijeneter en Alpengierzwaluw waren weer van de partij.
Onze volgende stop was het meer van Sariñena. Een kort vliegende Purperreiger verborg zich snel in de brede rietkraag. Enkel koppels Fuut gaven elkaar hun jawoord door nee te schudden met hun gekuifde kopjes. Een zingende Grote lijster maakte het meeste lawaai, enkele Graszangers probeerden gezamelijk nog meer decibels te produceren wat hen net niet lukte. We hadden gehoopt op enkele moerassterns op dit meer maar dat bleek een slag in het water. De lucht kleurde ondertussen grijs en we begonnen eraan te twijfelen of we het wel droog zouden houden. Op de vuilnisbelt van laatstgenoemd dorp konden we een prachtige waarneming optekenen van een 30-tal Zwarte wouwen van verschillende leeftijden. Zij werden continu lastig gevallen door 6 Raven. In de buurt joegen ook enkele ♂♂ en ♀♀ Bruine kiekendief. Net zoals vanmorgen hadden zij ook weer Witbuikzandhoen (11) op hun menu staan. Via Castejón de Monegrillo dwarsten we de Sierra de Alcubierre en werden de steppen af en toe vervangen door kleine pijnboombossen. Deze tocht leverde nog een zeer dicht ♂ Grauwe kiekendief op. In de pijnbomen hoorden we enkele Kool- en Pimpelmezen en zagen we enkele Goudhaantjes. Spijtig genoeg moesten we de rest van de tocht samen met een grijze hemel en regen doorbrengen zodat het waarnemen van vogels herleid werd tot nul. Via Monegrillo reden we terug naar Osera. Nog te vroeg om te gaan dineren verbleven we een tijdje op onze kamer. Om 20.00 uur gingen we eten en bespraken we andermaal ons reisschema. Op Scharrelaar na, welke waarschijnlijk toch nog niet gearriveerd was, hadden we al onze doelsoorten in Los Monegros waargenomen zodat we best een stapje verder konden zetten. Met de Michelinkaart in één hand en een vork in de andere bekeken we hoe we het snelst in ons laatste waarnemingsgebied, de Pyreneeën, konden geraken. Lang werd er niet nagepraat daar we morgen opnieuw een voormiddag zouden reizen.

Belangrijkste waarnemingen Los Monegros :

Vale gier, Aasgier, Steenarend, Slangenarend, Dwergarend, Zwarte wouw, Grauwe kiekendief, Slechtvalk, Kleine torenvalk, Rode patrijs, Kleine trap, Griel, Witbuikzandhoen, Zwartbuikzandhoen, Kuifkoekoek, Bijeneter, Hop, Roodkopklauwier, Spaanse klapekster, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Kleine kortteenleeuwerik, Theklaleeuwerik, Duponts Leeuwerik, Roodstuitzwaluw, Rotszwaluw, Alpengierzwaluw, Blonde tapuit, Zwarte tapuit, Brilgrasmus, Grauwe gors, Cirlgors, Alpenkraai.

Dag 5 : Woensdag 2 Mei 2001.

Tocht :

Los Monegros – Pyreneeën : Jaca – Santa Cilia de Jaca – Berdún – Biniés – Hechovallei.

Waarnemingen Dag 5.

Vrij vroeg wakker en het opnieuw aangedurfd om het gordijn opzij te schuiven. Deze keer had ik minder geluk dan gisteren. Het grijze regenweer was nog steeds aanwezig. Voor een halve reisdag is dit natuurlijk ideaal weer maar toch… .
Om nog wat cash over te houden betaalde ik ons verblijf met VISA en konden we stipt om 8.00 uur vertrekken richting bergen. Om de monotone autostrade en Zaragoza te vermijden besloten we om via een parallelle weg A123 te rijden. Naast 3 Purperreigers, een Kwak en de onvermijdelijke Zwarte wouwen leverde dit niet veel op en besloten we ter hoogte van Zuera de autostrade E7 richting Huesca te nemen. Hoe dichter we bij de Pyreneeën kwamen des te onheilspellender het weer werd. Toen we uiteindelijk het voorgebergte bereikten en de eerste beklimming via de N330 ondernamen werd het helemaal te gek. De sneeuwgrens lag op slechts 600 meter hoogte. Ongevallen, sneeuwruimers, vrachtwagens die geen vin meer verroerden, het aanraden van sneeuwkettingen, … het was gewoon ongelofelijk. We vroegen ons af of dit normaal was voor deze tijd van het jaar, later zouden enkele mensen ons bevestigen dat dit niet zo was ! Anyway, op een tempo van gemiddeld 60 Km/uur bereikten we na verloop van tijd Jaca. Onderweg hadden we nog even in de file gestaan omdat enkele rotsblokken op het wegdek waren terchtgekomen. Net buiten Jaca hielden we een plaspauze en werden we begroet door Rode wouw en Vale gier. We wilden geen tijd meer verliezen en trokken verder naar Santa Cilia de Jaca, meer bepaald naar camping Pirineos waar we een kamer in het hotel namen. Om 11.00 uur stonden we, beladen met ons optisch materiaal, klaar om het laatste deel van onze reis te ontdekken.
Over de weersomstandigheden kunnen we kort zijn, overwegend grijs met geregeld een pittige bui van regen, hagel of sneeuw. Goed nieuws was dat af en toe de zon zich liet zien. Door een vergissing reden we te ver en bezochten we het dorp Berdún. Het enige leuke aan deze uitstap was dat we een telefoontje kregen uit Gran Canaria van ons ma. We reden langs de andere kant van het dorp naar beneden en reden nu richting Biniés. Ik moet toegeven, ik heb al vele Vale gieren gezien maar wat daar bij elkaar cirkelde was gewoonweg overweldigend. Links, rechts, boven en onder ons, er waren werkelijk honderden deltavliegers aanwezig ! Het slechte weer maakte een eind aan dit spektakel en na even wachten reden we terug richting Puenta la Reina de Jaca waar we een klein tankstation overvielen. In deze omgeving werden vele Rode en Zwarte wouwen gezien, ook een lichte fase Dwergarend was van de partij. Een korte wandeling leverde de eerste Geelgors (♀) van de reis op. Wat verder reden we een afgesloten stuk asfalt op om een schrokkende bende Vale gieren te observeren. Degenen die zich volgepropt hadden vlogen een schuine bergwand op om hun veren te laten drogen.

Een Buizerd kwam de bedrijvigheid in zijn territorium bekijken en zag naast de gieren een Blauwe reiger, een Geelpootmeeuw en een ♂ Grote gele kwikstaart. Ook andere aaseters waren niet ver af : Aasgier, Rode wouw en Raaf zochten allen een plaatsje rond dit feestmaal. Net voorbij Siresa hadden we een prachtwaarneming van een ♂ Rode rotslijster op een electriciteitsdraad. Toen we hem probeerden te filmen werd hij weggejaagd door een Spaanse schone in een R4, die met een lekke band uit de vallei kwam gereden. Dat beloofde niet veel goeds mede omdat wij ondertussen al beroep hadden gedaan op ons reservewiel. Het mooiste gedeelte van de vallei was nu aan de beurt. Een wegwijzer naar refuge « El Gabardito » werd gevolgd tot over de Rio Aragón Subordán. We maakten daar kennis met een groep Engelse wildwatertoeristen. Gerry meende een Blauwe rotslijster te zien, het bleef echter bij de gedachte. Zwarte roodstaart en Roodborst waren het talrijkst. Kool-, Pimpel- en Staartmezen trokken in groepjes van boom to boom terwijl Grijze gorzen veelal solitair werden gezien. Voor we de bossen introkken gingen onze blikken de lucht in voor meestal Vale en Aasgieren. In afwachting stelde ik de camera op. Dit bleek een goede zet : 2 Lammergieren voerden voor het oog van de camera een ware show op. Terwijl ik dit toneelstuk van hoge kwaliteit vereeuwigde zag de rest van de groep nog een Steenarend. Om van de emoties te bekomen maakten we een wandeling richting schuilhut maar zagen na een aantal bochten dat dit onbegonnen werk was. Tijdens deze korte boswandeling vulden Kuifmees, Goudhaan, Zwartkop en een ♂ Bonte vliegenvanger onze lijst aan. Terug op de open plaats zagen we opnieuw enkele Lammergieren, 3 om precies te zijn. Tjiftjaf had eindelijk de moed gekregen om zijn naam te roepen.
De volgende halte was Boca del Infierno. Hier maakt de kolkende rivier een scherpe bocht en dit is ook dé plaats voor het waarnemen van Rotskruiper op lage hoogte. Onder een steeds nadrukkelijker aanwezig zijnde zon spraken we met Peter Roberts (Victor Emmanuel Tours), die ons het ongewoon slechte weer bevestigde. Hij was al sinds vanmorgen zonder succes op zoek naar Rotskruiper met een groep Amerikaanse twitchers. Geregeld werden Lammergieren gezien, er zaten zo'n 6 exemplaren (2 adulte en 4 onvolwassen) in de nabije omgeving. Een lichte fase Dwergarend was het laatste wapenfeit voor de Amerikanen terwijl wij nu de queeste van hen overnamen. Vol goede moed vond ik na enkele minuten zoeken het ♂ Rotskruiper terug, net voorbij Boca del Infierno. In volgorde genoten ook Gerry, Johan en Henri van deze prachtige vogel. De filantroop in mij kwam naar boven en ik besloot om de achtervolging op de Amerikanen in te zetten. Appreciatie alom en geregeld een schouderklopje wat meer heb je nodig om een goed gevoel te krijgen. Trouwens toen ik terug kwam kregen ze nog een bonus daar het ♀ Rotskruiper haar partner was komen vervoegen.
Tussen smalle prachtige bergwanden met druiprotsen en langs een prachtige bergrivier reden we de vallei dieper en dieper in tot het eind van het asfaltbaantje. We riskeerden de grindbaan niet en besloten om te voet de bergweiden te onderzoeken. Een Rode wouw kon in alle glorie tegen de blauwe achtergrond worden bewonderd terwijl ook hier weer 2 Lammergieren tegen de bergwand gleden. Alpenkraai en enkele fraaie Waterpiepers zaten in de niet besneeuwde groene stukken weide. Johan zag als enige nog kortstondig een Steenarend over de bergwand wegvliegen terwijl Raaf, Vuurgoudhaan en Matkop de pijnbomen bevolkten.

Misschien was de rest van de groep een beetje verzadigd want het was Johan die ons continu nieuwe raptors voorschotelde. Zo zagen we op de terugweg in totaal 21 Wespendieven over de Pyreneeën trekken in groepen van 15 en 6 exemplaren, zowaar zijn lievelingsvogels. Een nog grotere groep bleken een 100-tal Alpenkauwen te zijn. Op zoek naar nog andere soorten keken we het riviertje af en zagen we nog 2 Waterspreeuwen en vele Grote gele kwikstaarten. Vanuit de auto zelf werden Grijze gors en Baardgrasmus gezien. Aan de Boca werd nog even halt gehouden om de Rotskruipers nog eens goed te bekijken. Ons geluk was wat die vogels betrof opgesoepeerd. Een groepje van 7 raptors was mogelijk nog mooier dan dat in Los Monegros ! Daar waar we vorige keer 3 Vale gieren, 3 Steenarenden en een Grauwe kiekendief zagen, zagen we nu 3 Vale gieren, 3 Lammergieren en een Steenarend ! Kies zelf maar uit welke combinatie je de mooiste vindt. Voor het eerst bleek ook onze camera van onschatbare waarde, door hem konden we al onze waarnemingen op een rijtje zetten. Omdat het naar 18.00 uur ging moesten we de vallei uit daar enkele partners van onze medereizigers zouden bellen met de GSM en we in de vallei geen ontvangst hadden. Net zoals we begonnen waren sloten we af met een lichte fase Dwergarend. De camping zelf zorgde nog voor tal van kleinigheden zoals Europese kanarie, Bergfluiter, Cirlgors en Boomkruiper.
Johan, Gerry en ik gingen dineren in Jaca terwijl Henri de restjes van de dag wegwerkte. Een lekkere maaltijd vulde onze maag rijkelijk aan. We wezen Gerry erop dat hij volgens ons zijn eed (1 jaar geen alcohol) had verbroken door een koteletje « Con Brandy » te bestellen. Hoe je het ook draait of keert de meningen over deze zaak waren verdeeld. Om 22.00 uur waren we terug en pikten we de weersvoorspelling mee. Vandaag was een barslechte dag geweest in Spanje met sneeuwval tot in Valencia en Madrid ! ! ! Voor morgen wordt er beter weer voorspeld, dus dat komt wel in orde.

Rotskruiper : foto Wim Deloddere

Dag 6 : Donderdag 3 Mei 2001.

Tocht :

Pyreneeën : Santa Cilia de Jaca – Arrés – San Juan de la Peña – Jaca – Ansovallei - Hechovallei.

Waarnemingen Dag 6.

Na een goede nachtrust opgestaan met de zon op ons gelaat. Johan en ik trokken direct op pad om wat zangertjes in de omgeving van de camping te gaan bekijken. Op de camping zelf zat een Draaihals te roepen. Aan de overzijde van de baan werden enkele kleine bosjes, struiken en velden bezocht. We hoorden enorm veel Bergfluiters en zagen er maar een paar. Opvallend waren de vele koppeltjes Cirlgorzen. In een bremstruik zat een ♂ Baardgrasmus zijn territorium af te bakenen. Een Purperreiger volgde de Rio Aragón als leidraad en de Europese kanaries waren niet te tellen. Via de camping hadden we brood besteld, beleg kochten we opnieuw in het tankstation van Puenta la Reina. Onze dieseltank werd gevuld en de bandendruk van het nieuwkomertje sinds Los Monegros werd gecheckt. De volgende stop was het dorp Arrés. Via alweer een uitermate slechte baan bereikten we dit in ruïnestaat verkerende dorp. Onze auto werd geparkeerd bij een informatiebord waar we ineens ook ontbeten. In een weide onder ons zaten enkele Vale gieren bij elkaar als een kudde schapen. Onderweg werden voornamelijk stops ingelast voor zowel Grauwe, Grijze als Cirlgors. Een zeer dichte Vale gier op een telefoonpaal werd gefilmd (eigenlijk was dit een déjà vu, we hadden hetzelfde enkele jaren geleden meegemaakt in Extremadura). Gerry besloot hier uit de auto te stappen en te voet naar het dorp te komen. De hoofdreden van ons bezoek hier was Rode rotslijster maar die ontgoochelde ons door zich slechts 2 maal vluchtig te laten waarnemen. Wel present en nieuw voor de reis waren nestdragende Rotsmussen. Orpheusgrasmus en Ortolaan zouden hier normaal geen probleem moeten zijn, maar wij faalden jammerlijk. De vraag was of zij inderdaad al teruggekeerd waren uit het warme Zuiden ! Een rij pylonen leverde nog Slangenarend, Rode wouw en Torenvalk op terwijl Baardgrasmus de bremstruiken redelijk goed bevolkte. Een koppeltje Blonde tapuit dook weg onder een hoop stenen. Eerlijk toegegeven, wij wilden dit ook doen toen enkele Vale gieren héél laag over onze hoofden zoefden. Op de terugweg merkten we Raaf en Alpenkraai op en werd Grote bonte specht als voorlopig laatste nieuwe soort in onze trofeeënkast gezet.
Baan A132 richting Riglos bleek tijdens weekdagen tussen 9.00 en 17.30 uur afgesloten te zijn zodat we deze trip niet alleen moesten uitstellen maar ook moesten schrappen van onze lijst. Een dikke streep door onze rekening dus. Het duurde niet lang of de neuzen van het gezelschap stonden terug in dezelfde richting en we besloten om dan « maar » San Juan de la Peña te bezoeken. Om iedereen zo ver te krijgen had ik beloofd om de groep naar Citroenkanarie te leiden. Er rustte dus een zware taak op mijn schouders … .

Een kronkelende baan net voor Santa Cruz de la Serós brengt je bij beide kloosters van San Juan de la Peña. Het eerste is het oudste en is in de rotsen uitgehouwen. Om het tweede klooster te bereiken moet je verder een steile helling op tot je boven op een soort plateau komt. We parkeerden onze wagen in de schaduw van enkele pijnbomen. Onmiddellijk werden hier Vuurgoudhaan, Goudhaan, Kuifmees en voor het eerst ook Zwarte mees gezien en gehoord. Het grasplein voor het klooster, daar moest ik zoeken naar Citroenkanarie. Ongemerkt nam ik wat voorsprong op de groep en ja hoor, vrijwel direct vonden we enkele Citroenkanaries die we uitgebreid bestudeerden en filmden. In totaal zaten er in de omgeving een 10-tal exemplaren waarbij enkele fraai gekleurde ♂♂. Het weer werd toen al lekker onaangenaam en aangezien er boven op San Juan nog steeds sneeuwkettingen werden aangeraden verlieten we deze plaats vlugger dan verwacht. Via de andere zijde reden we door sneeuw en hagel naar beneden. We lunchten net voor Jaca in het bijzijn van enkele tientallen hongerige Gieren. Net zoals gisteren zagen we ter hoogte van Jaca weer een lichte fase Dwergarend en enkele Rode wouwen. Veel verbetering zat er niet in, wat het weer betrof, zodat een bezoek aan het hooggebergte zo goed als uitgesloten was. Een bezoek aan de Ansóvallei werd onze volgende uitdaging. De aanhoudende soms harde regen liet ons enkel toe om van het mooie landschap te genieten met een prachtige waterval als orgelpunt. Er werd wel nog halt gehouden voor een kolonie Rotszwaluwen. Via een doorsteek van deze vallei naar die van Hecho kwamen we in het gelijknamige dorp terecht. Even verder werden we door wegenwerken een tijdje opgehouden en konden we Slangenarend, Dwergarend, Zwarte wouw en Torenvalk een luchtdansje zien maken. De weg naar refuge « El Gabardito » leidde ons een heel eind de bergen in. In de alpenweide, en dat in de Pyreneeën, voor de schuilhut zaten vele Waterpiepers en Alpenkraaien. Een lokaal koppel Tapuit en opnieuw 3 Citroenkanaries waren onze extra beloning. De jonge gasten van de groep gingen via enkele boswegen verder de bergen in, terwijl de ouderdomsdeken bij de wagen bleef. In een open plek in het bos zagen we een 10-tal Alpenkraaien. Een vreemd geluid welke ons deed herinneren aan Auerhoen lokte ons een eind het bos in, maar verder dan het eigenaardige geluid kwamen we niet. Wel leverde dit tochtje nog 3 Beflijsters op. Na onze afdaling was er nog even tijd om Boca del Infierno te bezoeken. Er viel geen Rotskruiper, Lammergier of Steenarend te bespeuren zodat we maar al te goed beseften hoe « fortunate » we gisteren wel geweest waren. Een Buizerd, een Klapekster en enkele Wouwen sloten ons laatste bezoek aan deze vallei af. Gerry werd opnieuw gecontroleerd via GSM. Ons avondmaal werd deze keer genuttigd in het restaurant van de camping. We spraken af om morgen het hooggebergte te gaan bezoeken. Omdat onze terugweg via de Col de Somport zou lopen zouden we morgen de vallei daarnaast (Tenavallei) onderzoeken. Peter Roberts had ons in deze vallei namelijk een plek van Sneeuwvink en Alpenheggemus doorgespeeld. Afwachten.

Dag 7 : Vrijdag 4 Mei 2001.

Tocht :

Pyreneeën : Santa Cilia de Jaca – Tenavallei – San Juan de la Peña – Alastuey – Santa Cilia de Jaca.

Waarnemingen Dag 7.

Net zoals gisteren werd voor ons ontbijt de omgeving in en rond de camping bezocht. De Draaihals werd enkele keren vluchtig gezien maar speelde voor het overgrote deel verschrikkelijk met onze voeten. Aan de overzijde werden dezelfde vogels als gisteren waargenomen. We namen ons ontbijt op de camping en zagen bij onze transfer van hotel naar restaurant 2 ♂♂ Wielewaal. Toast met hesp en confituur was heerlijk, koffie of thee maakte de cirkel rond. Na ons eerste echte ontbijt van de reis trokken we richting hooggebergte, meer bepaald naar de Tenavallei.
Onderweg naar deze vallei zagen we vele Rode en Zwarte wouwen en af en toe een Buizerd. In Jaca zelf werden we opgehouden voor een optocht. Tal van groepen in traditionele klederdracht gaven hier het beste van zichzelf. We lieten niet na om ook dit spektakel op video te zetten tot groot jolijt van de stoetgangers. Na dit aangename oponthoud reden we door naar onze eerste bestemming van de dag. Met veel zon beloofde dit een mooie dag te worden. Onderaan de vallei werden we gerustgesteld door een informatiebord met daarop « Abierto » wat zoveel betekent als open in het Spaans. We konden dus gerust zijn : ook deze pas in de Pyreneeën was open. Landschappelijk was deze tocht letterlijk en figuurlijk een hoogvlieger. Langs de Rio Gállego, enkele bergmeertjes en vele besneeuwde bergtoppen bereikten we het dorp El Formigal. Langs de hoofdweg waren enkele dagen geleden een 30-tal Sneeuwvinken gesignaleerd zodat we op onze hoede waren. Na een korte stop aan een tankstation waar we Oeverloper en Veldleeuwerik zagen besloten we om door te rijden tot op de top. Groot was onze verwondering toen we met onze hoofden in de wolken bij een ondergesneeuwde en gesloten bergpas aankwamen ! Alle grenswinkels waren hier bijgevolg gesloten en een korte omzwerving van deze plaats, deels op Frans grondgebied, leverde enkel Waterpieper en een Gems op. Bij de terugkeer hadden we wel het voordeel dat we overal langs de weg konden halt houden zonder ons te moeten druk maken over het verkeer. Heel traag reden we terug richting El Formigal en maakten we onderweg vele tussenstops. Trekvogels op deze voor ons ongewone hoogte waren voornamelijk Veld- en Kuifleeuwerik, Zwarte roodstaart en Tapuit. Zij kregen geregeld het gezelschap van lokale specialiteiten zoals Alpenkraai en –kauw. Omdat dooi een stevig offensief had ingezet en de sneeuwgrens sinds enkele dagen veel hoger lag verdween onze hoop op « high mountain species » als sneeuw voor de zon. Het stilliggen van de skiliften omdat er boven gevaar was op lawines was ook al een streep door onze rekening zodat we een beetje teleurgesteld het hooggebergte verlieten. In Biescas kochten Gerry, Johan en ik de nodige proviand terwijl Henri zich afzonderde van de groep, een fenomeen dat zich op het einde van elke reis wel eens voordoet. Een prachtwaarneming van een Slangenarend sloot ons bezoek aan deze vallei af.

In Jaca werden we voor de derde dag op rij begroet door de lichte Dwergarend en de daar aanwezige Rode wouwen. Een tweede bezoek aan San Juan de la Peña werd ingelast. We gingen nu op zoek naar het uitzichtpunt. Het warme weer zorgde deze keer voor thermiekende raptors, zelfs nog voor we het hoogste punt hadden bereikt. We namen onze tijd voor een uitgebreide lunch op één van de aanwezige pic-nic tafels. Een Raaf hield ons gezelschap terwijl op het grasveld weerom een 6-tal Citroenkanaries gezien werden. Ze waren wel vluchtiger dan gisteren. Omdat de weg naar de zendtoren afgesloten was stapten we een eind in deze richting. De Goudhaantjes en verschillende soorten Mezen kwamen tevoorschijn uit het bos. De voorlaatste nieuwe soort van de reis, Boomklever, bracht het totaal aantal op 192. Op de terugweg naar het klooster vonden we eindelijk dé aanwijzing naar het uitzichtpunt : een pijl met daarop de bijna goddelijke woorden « Balcón de Pirineos ». Dit kon niets anders zijn dan het uitzichtpunt. Boven het klooster werd nog een Lammergier meegepikt. Een laatste inspanning gaf ons uiteindelijk waarvoor we gekomen waren. Een half uurtje spotten leverde close views op van onder andere Lammer-, Aas- en Vale gier, Slangenarend, Buizerd en Wespendief. Met voldoening verlieten we ook deze plaats.
Nabij de camping gingen we op verkenning naar het dorp Alastuey. Via mond aan mond reclame was het ons bekend dat deze tocht bij valavond zowel Oehoe als Nachtzwaluw kan opleveren. Daarom gingen wij al een kijkje nemen overdag zodat we vanavond niet te veel hoefden te zoeken. Net voor het dorp werden vele Cirlgorzen gezien en net na het dorp een prachtig ♂ Rode rotslijster. Een Slangenarend en Wouwen van beide soorten vergezelden ons tijdens onze terugtocht, onder de symfonie van Boomleeuwerik. Ondertussen werden de weergoden opnieuw slechtgezind. Omdat het de laatste volle dag in Spanje was kamden Johan, Gerry en ik de wijde omgeving van de camping uit met prachtwaarnemingen van Grijze en Cirlgorzen als gevolg. De Rio Aragón leverde nog enkele Grote gele kwikstaarten en een Blauwe reiger op. De immer aanwezige Vale gieren en de vierde Slangenarend van de dag werden in druilerig weer nog meegenomen. Boomkruiper en Bergfluiter begroetten ons toen we de camping binnenkwamen. Vroeger dan gewoonlijk moesten we onze spullen opbergen en liep onze reis op zijn einde. We bekeken een laatste keer het weerbericht en beslisten om onze terugreis morgen aan te vatten daar er opnieuw sneeuw werd voorspeld. Net zoals de eerste dag in de Ebrodelta haakte ik af voor het diner. Omdat de regen niet wilde wijken werd er geen poging meer ondernomen om schemer- en nachtvogels te gaan zoeken in de buurt van Alastuey. Vrij vroeg onder de dekens gekropen omdat morgen een zware dag beloofde te worden.

Belangrijkste waarnemingen Pyreneeën :

Lammergier, Vale gier, Aasgier, Steenarend, Slangenarend, Dwergarend, Rode wouw, Zwarte wouw, Wespendief, Rode patrijs, Bijeneter, Hop, Wielewaal, Draaihals, Roodkopklauwier, Spaanse klapekster, Boomleeuwerik, Waterpieper, Grote gele kwikstaart, Roodstuitzwaluw, Rotszwaluw, Alpengierzwaluw, Blonde tapuit, Rotskruiper, Waterspreeuw, Beflijster, Rode rotslijster, Baardgrasmus, Bergfluiter, Rotsmus, Citroenkanarie, Grauwe gors, Grijze gors, Cirlgors, Alpenkraai Alpenkauw, Raaf.

3. Uitleiding.

Om 8.00 uur gestart met het opvullen van de wagen, rekening houdend met de uitstapvolgorde. Het in- en uitladen reeds gewoon leverde ook deze keer geen problemen meer op. We genoten voor een laatste maal van een heerlijk ontbijt en vertrokken om 9.00 uur richting België.
Via Jaca en de N330 begonnen we aan de beklimming van de Col de Somport. Enkele vrachtwagens met Franse nummerplaat kwamen ons halverwege de beklimming tegemoet gereden zodat we met zekerheid konden stellen dat deze bergpas open was.
Candanchu en Astun, enkele dorpen net voor de overgang met Frankrijk, stonden als laatste waarnemingsgebieden op ons programma. Hier hadden we ook onze laatste kans om Sneeuwvink en Alpenheggemus alsnog op onze lijst te zetten. Hevige sneeuwval gooide alweer roet in het eten. Na een korte stop en dito overleg op de top werd beslist om zo snel mogelijk dit gebied te verlaten. De beklimming via Spaanse zijde verliep zonder problemen. De afdaling langs Franse kant was een ander paar mouwen. Sneeuwkettingen zouden hier van pas komen, te meer ook omdat nergens sneeuwruimers en of strooidiensten te vinden waren. Met een snelheid van maximum 40 Km/uur daalden we deze berg af. Geleidelijk werd sneeuw omgezet in regen en konden we onze snelheid opdrijven.
Langs een aantal secundaire wegen bereikten we om 13.30 uur de autostrade. Toen al werd een weddenschap afgesloten : wie zou vandaag het eerst de zon detecteren ? Er was vandaag weinig verkeer op de baan en de reis verliep voorspoedig tot in Parijs. Op de ring rond de Franse hoofdstad zorgden een aantal ongelukken voor enige vertraging. Voorbij Parijs liep de tocht opnieuw van een leien dakje.
Ik weet niet meer precies wie maar waar dat we de eerste keer zon zagen dat weet ik nog wel ! Jawel, het was in Kortrijk ! Zo reden we dus van het Zuiden naar het Noorden ongeveer 1300 Km en zagen we voor het eerst de zon, in België notabene.
We bereikten het thuisfront om 21.00 uur zodat ieder van ons zijn gezinnetje op een redelijk uur kon begroeten.

Ronan Felix
Maandag 23 juli 2001

IV. SOORTENLIJST.

1. Fuut *Podiceps cristatus*
Verschillende exemplaren in Aiguamolls & Ebrodelta; enkele koppels op het meer van Sariñena.

2. Dodaars *Tachibaptus rufficollis*
Verspreid waargenomen in Aiguamolls & Ebrodelta.

3. Geoorde fuut *Podiceps nigricollis*
3 exemplaren in El Garxal.

4. Vale pijlstormvogel *Puffinus yelkouan mauretanicus*
Een 20-tal exemplaren op zee ter hoogte van l'Aufacada.

5. Aalscholver *Phalacrocorax carbo*
Een adult wegvliegend van de viskweekvijvers bij La Tancada.

6. Wouwaap *Ixobrychus minutus*
Vrij gemakkelijk waar te nemen bij het observatieplatform richting Poble Nou en aan Canal Vell.

7. Kwak *Nycticorac nycticorax*
Een exemplaar bij Aiguamolls de l'Emporda.
Verschillende exemplaren bij El Garxal.

8. Koereiger *Bubulcus ibis*
Algemeen maar verspreid waargenomen.

9. Ralreiger *Ardeola ralloides*
Geregeld waargenomen in de Ebrodelta.

10. Kleine zilverreiger *Egretta garzetta*
Algemeen in Aiguamolls en de Ebrodelta.

11. Grote zilverreiger *Casmerodius albus*
10 tot 15 exemplaren waargenomen in de Ebrodelta, een onverwacht hoog aantal.

12. Blauwe reiger *Ardea cinerea*
Schaars in de Ebrodelta, af en toe een waarneming in de Pyreneeën.

13. Purperreiger *Ardea purpurea*
Algemeen en talrijk in Ebrodelta; enkele waarnemingen in Aiguamolls, Los Monegros en de Pyreneeën.

14. Ooievaar *Ciconia ciconia*
Verspreid waargenomen.

15. Lepelaar *Platalea leucorodea*
Net voor de Spaanse grens een groep van een 20-tal exemplaren.

16. Flamingo *Phoenicopterus ruber*
Algemeen in de Ebrodelta.
2 onvolwassen vogels in Aiguamolls

17. Knobbelzwaan *Cygnus olor*
Enkele exemplaren in de Ebrodelta.

18. Bergeend *Tadorna tadorna*
Verspreide waarnemingen in de Ebrodelta.

19. Wilde eend *Anas platyrhynchos*
Algemeen, schaars in Los Monegros en de Pyreneeën.

20. Krakeend *Anas strepera*
Algemeen, schaars in Los Monegros.

21. Slobeend *Anas clypeata*
Enkele vogels bij El Garxal.

22. Zomertaling *Anas querquedula*
Verspreide waarnemingen in Aiguamolls en de Ebrodelta.

23. Krooneend *Netta rufina*
Zeer talrijk in de Ebrodelta.

24. Kuifeend *Aythya fuligula*
Onverwachte waarneming in Aiguamolls.

25. Zwarte wouw *Milvus migrans*
Zeer algemeen in Los Monegros en de Pyreneeën.

26. Rode wouw *Milvus milvus*
Veel waargenomen in de Pyreneeën.

27. Lammergier *Gypaetus barbatus*
Tot 6 exemplaren in de Hechovallei. Ook waargenomen bij San Juan.

28. Aasgier *Neophron percnopterus*
Waarnemingen van meestal solitaire exemplaren in Los Monegros en de Pyreneeën.

29. Vale gier *Gyps fulvus*
Algemeen in Los Monegros en de Pyreneeën; enkele honderden bij Biniés.

30. Grauwe kiekendief *Circus pygargus*
Enkele exemplaren in Los Monegros.

31. Bruine kiekendief *Circus aeruginosus*
Algemeen bij rietvelden en in steppegebieden.

32. Sperwer *Accipiter nisus*
Een paar keer gezien in de Pyreneeën.

33. Wespendief *Pernis apivorus*
Een eerste zomer in Aiguamolls.
21 exemplaren op trek over de Pyreneeën op 02/05.

34. Buizerd *Buteo buteo*
Verspreid waargenomen.

35. Steenarend *Aquila chrysaetos*
Drie exemplaren samen in Los Monegros; enkele exemplaren in de Pyreneeën.

36. Dwergarend *Hieraaetus pennatus*
Verspreide waarnemingen in Los Monegros en de Pyreneeën; allen lichte fase.

37. Slangenarend *Circaetus gallicus*
Verspreide waarnemingen in Los Monegros en de Pyreneeën.

38. Torenvalk *Falco tinnunculus*
Algemeen.

39. Boomvalk *Falco Subbuteo*
Waargenomen in Los Monegros.

40. Kleine torenvalk *Falco naumanni*
Op verschillende plaatsen in Los Monegros waargenomen.

41. Slechtvalk *Falco peregrinus*
2 jagende exemplaren boven Ballobar op 02/05.

42. Rode patrijs *Alectoris rufa*
Verspreid waargenomen.

43. Fazant *Phasianus colchicus*
Waargenomen in Aiguamolls.

44. Waterral *Rallus aquaticus*
Auditieve waarnemingen in Aiguamolls en de Ebrodelta.

45. Waterhoen *Gallinula chloropus*
Algemeen bij water.

46. Meerkoet *Fulica atra*
Algemeen bij water.

47. Purperkoet *Porphyrio porphyrio*
Waargenomen bij El Garxal, Laguna de l'Encanyissada en l'Aufacada.

48. Kleine trap *Tetrax tetrax*
Een vliegend ♂ in de steppen bij Ontiñena; verder enkele auditieve waarnemingen.

49. Griel *Burhinus oedicnemus*
3 exemplaren bij een tussenstop net voor Lérida.
1 exemplaar in de steppen bij Ontiñena.

50. Steltkluut *Himantopus himantopus*
Algemeen in de Ebrodelta; bijzonder talrijk in Aiguamolls.

51. Kluut *Recurvirostra avosetta*
Verspreide waarnemingen in de Ebrodelta.
2 exemplaren bij Aiguamolls.

52. Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*
3 jagende vogels bij l'Encanyissada; mogelijk dezelfde 3 op het strand bij het dorp Eucaliptos.
2 fotogenieke vogels op het strand bij l'Aufacada.

53. Bontbekplevier *Charadrius hiaticula*
Algemeen in Aiguamolls en de Ebrodelta.

54. Kleine plevier *Charadrius dubius*
Algemeen in Ebrodelta; een exemplaar bij het brugje over de Rio Alcanadre.

55. Strandplevier *Charadrius alexandrinus*
Algemeen in Aiguamolls en Ebrodelta.

56. Goudplevier *Pluvialis apricaria*
Waarnemingen in Aiguamolls en Ebrodelta .

57. Zilverplevier *Pluvialis squatarola*
Waarnemingen in Aiguamolls en Ebrodelta .

58. Kievit *Vanellus vanellus*
Sporadische waarnemingen; meestal onderweg.

59. Drieteenstrandloper *Calidris alba*
Zowel in El Garxal als langs het strand enkele exemplaren waargenomen.

60. Kanoet *Calidris canutus*
2 exemplaren bij El Garxal op 29/04.

61. Krombekstrandloper *Calidris ferruginea*
7 exemplaren bij El Garxal op 29/04.

62. Bonte strandloper *Calidris alpina*
Algemeen in de Ebrodelta.

63. Kleine strandloper *Calidris minuta*
Enkele exemplaren bij El Garxal op 29/04.

64. Kemphaan *Philomachus pugnax*
Een 30-tal in de rijstvelden bij Els Munils.

65. Regenwulp *Numenius phaeopus*
Een exemplaar bij Aiguamolls.

66. Grutto *Limosa limosa*
5 exemplaren in de rijstvelden bij taverne/restaurant Mirador.

67. Rosse grutto *Limosa lapponica*
14 exemplaren bij El Garxal op 29/04.

68. Tureluur *Tringa totanus*
Algemeen bij Aiguamolls en de Ebrodelta.

69. Zwarte ruiter *Tringa erythropus*
Algemeen bij Aiguamolls en de Ebrodelta.

70. Groenpootruiter *Tringa nebularia*
Goed vertegenwoordigd in Aiguamolls en de Ebrodelta.

71. Bosruiter *Tringa glareola*
Enkele exemplaren bij Aiguamolls.

72. Oeverloper *Actitis hypoleucos*
Verspreide waarnemingen; opvallend was een exemplaar bij El Formigal op zeer grote hoogte.

73. Witgat *Tringa ochropus*
Een exemplaar in de weilanden van Aiguamolls.

74. Watersnip *Gallinago gallinago*
Verspreide waarnemingen in Aiguamolls en de Ebrodelta

75. Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus*
Verspreide waarnemingen in de Ebrodelta.

76. Dunbekmeeuw *Larus genei*
Verspreide waarnemingen in de Ebrodelta.

77. Kokmeeuw *Larus ridibundus*
Verspreide waarnemingen.

78. Audouins meeuw *Larus audouinii*
Zeer talrijk in de Ebrodelta.

79. Geelpootmeeuw *Larus michahellis*
Algemeen.

80. Lachstern *Sterna nilotica*
Regelmatig bij rijstvelden in de Ebrodelta.

81. Grote stern *Sterna sandvicensis*
Verspreide waarnemingen; een kolonie bij El Garxal.

82. Visdief *Sterna hirundo*
Verspreide waarnemingen in de Ebrodelta.

83. Dwergstern *Sterna albifrons*
Verspreide waarnemingen in de Ebrodelta; voornamelijk bij stranden.

84. Reuzenstern *Sterna caspia.*
2 onvolwassen exemplaren bij El Garxal op 29/04.

85. Zwarte stern *Chlidonias niger*
Een exemplaar in de omgeving van Barcelona.

86. Witwangstern *Chlidonias hybridus*
Zeer talrijk in Aiguamolls en de Ebrodelta.

87. Zwartbuikzandhoen *Pterocles orientalis*
Waargenomen tijdens de steppetochten naar Ontiñena en Sástago.

88. Witbuikzandhoen *Pterocles alchata*
Waargenomen tijdens de steppetochten naar Ontiñena en Osera.

89. Houtduif *Columba palumbus*
Algemeen.

90. Holeduif *Columba oenas*
Algemeen.

91. Rotsduif *Columba livia*
Regelmatig waargenomen.

92. Turkse tortel *Streptopelia decaocto*
Verspreide waarnemingen.

93. Zomertortel *Streptopelia turtur*
Algemeen.

94. Koekoek *Cuculus canorus*
Verspreide waarnemingen.

95. Kuifkoekoek *Clamator glandarius*
Een adult en een eerste zomer in de steppen bij Ballobar.

96. Velduil *Asio flammeus*
Een jagend exemplaar in Aiguamolls.

97. Steenuil *Athene noctua*
Een exemplaar in Aiguamolls.
Geregeld waargenomen in Los Monegros.

98. Alpengierzwaluw *Apus melba*
Verspreide waarnemingen in alle gebieden.

99. Gierzwaluw *Apus apus*
Algemeen.

100. Bijeneter *Merops apiaster*
Algemeen.

101. Hop *Upupa epops*
Algemeen.

102. Draaihals *Jynx torquilla*
Een exemplaar in Aiguamolls en één op camping Pirineos.

103. Groene specht *Picus viridis*
Een exemplaar in Los Monegros (El Campillo) en enkele in de Pyreneeën.

104. Grote bonte specht *Dendrocopos major*
Enkele exemplaren in de Pyreneeën.

105. Veldleeuwerik *Alauda arvensis*
Algemeen; geregeld op trek waargenomen.

106. Boomleeuwerik *Lullula arborea*
Verspreid in Los Monegros en de Pyreneeën.

107. Kuifleeuwerik *Galerida cristata*
Algemeen; geregeld op trek waargenomen.

108. Theklaleeuwerik *Galerida theklae*
Algemeen in Los Monegros

109. Duponts leeuwerik *Chersophilus duponti*
Goede waarnemingen ten Noorden van Osera en bij El Planedor te Belchite; auditief op verschillende plaatsen vastgesteld.

110. Kortteenleeuwerik *Calandrella brachydactyla*
Algemeen in Los Monegros; lokaal in de Ebrodelta.

111. Kleine kortteenleeuwerik *Calandrella rufescens*
Algemeen in Los Monegros.

112. Kalanderleeuwerik *Melanocorypha calandra*
Algemeen in Los Monegros.

113. Rotszwaluw *Ptyonoprogne rupestris*
Algemeen in Los Monegros en de Pyreneeën.

114. Oeverzwaluw *Riparia riparia*
Verspreide waarnemingen.

115. Roodstuitzwaluw *Hirundo daurica*
Zeer weinig waargenomen.

116. Boerenzwaluw *Hirundo rustica*
Algemeen.

117. Huiszwaluw *Delichon urbica*
Algemeen.

118. Waterpieper *Anthus spinoletta*
Algemeen op grote hoogte.

119. Duinpieper *Anthus campestris*
Verspreide waarnemingen.

120. Witte kwikstaart *Motacilla alba*
Algemeen.

121. Grote gele kwikstaart *Motacilla cinerea*
Talrijk bij snelstromend water.

122. Gele kwikstaart *Motacilla flava*
Verspreide waarnemingen in Aiguamolls en de Ebrodelta.

123. Noordse kwikstaart *Motacilla flava thunbergi*
Een foeragerend exemplaar in Aiguamolls.

124. Waterspreeuw Cinclus cinclus
2 exemplaren diep in de Hechovallei.

125. Winterkoning *Troglodytes troglodytes*
Algemeen.

126. Heggemus *Prunella modularis*
Algemeen in Los Monegros en de Pyreneeën.

127. Roodborst *Erithacus rubecula*
Algemeen in Los Monegros en de Pyreneeën.

128. Nachtegaal *Luscinia luscinia*
Zeer algemeen.

129. Zwarte roodstaart *Phoenicurus ochruros*
Algemeen in Los Monegros en de Pyreneeën.

130. Paap *Saxicola rubetra*
Enkele exemplaren in de Ebrodelta.

131. Roodborsttapuit *Saxicola torquata*
Algemeen.

132. Tapuit *Oenanthe oenanthe*
Verspreide waarnemingen in alle gebieden.

133. Blonde tapuit *Oenanthe hispanica hispanica*
Talrijk in Los Monegros; schaars in de Pyreneeën.

134. Zwarte tapuit *Oenanthe leucura*
Een ♂ aan het uitzichtpunt bij Sástago.

135. Rode rotslijster *Monticola saxatilis*
Alleen ♂♂ waargenomen. Bij Siresa, Arrés en bij Alastuey.

136. Beflijster *Turdus torquatus*
3 exemplaren nabij refuge El Gabardito.

137. Merel *Turdus merula*
Algemeen.

138. Zanglijster *Turdus philomelos*
Algemeen in de Pyreneeën.

139. Grote lijster *Turdus viscivorus*
Algemeen.

140. Snor *Locustella luscinioides*
Enkele exemplaren bij l'Encanyissada.

141. Graszanger *Cisticola juncidis*
Algemeen.

142. Cetti's zanger *Cettia cetti*
Algemeen.

143. Grote karekiet *Acrocephalus arundinaceus*
Waargenomen in Aiguamolls en de Ebrodelta.

144. Kleine karekiet *Acrocephalus scirpaceus*
Waargenomen in de Ebrodelta.

145. Orpheusspotvogel *Hippolais polyglotta*
Schaars en verspreid waargenomen in Aiguamolls en Los Monegros.

146. Baardgrasmus *Sylvia cantillans*
Verspreide waarnemingen.

147. Brilgrasmus *Sylvia conspicillata*
Waargenomen in de steppen van Los Monegros.

148. Grasmus *Sylvia communis*
Schaars.

149. Zwartkop *Sylvia atricapilla*
Algemeen in de Pyreneeën.

150. Kleine zwartkop *Sylvia melanocephala*
Algemeen In Aiguamolls en de Ebrodelta.

151. Bergfluiter *Phylloscopus bonelli bonelli.*
Vooral veel in de Pyreneeën waargenomen.

152. Tjiftjaf *Phylloscopus collybita*
Enkele exemplaren in de Pyreneeën.

153. Goudhaan *Regulus regulus*
Waargenomen in de Sierra de Alcubierre en de Pyreneeën.

154. Vuurgoudhaan *Regulus ignicapillus*
Waargenomen in Los Monegros en de Pyreneeën.

155. Bonte vliegenvanger *Ficedula hypoleuca*
Enkele sublieme ♂♂ in Aiguamolls en de Pyreneeën.

156. Grauwe vliegenvanger *Muscicapa striata*
Verspreide waarnemingen.

157. Glanskop *Parus palustris*
Waargenomen in de Pyreneeën.

158. Kuifmees *Parus cristatus*
Verspreide waarnemingen in Los Monegros en de Pyreneeën.

159. Pimpelmees *Parus caeruleus*
Algemeen.

160. Koolmees *Parus major*
Algemeen.

161. Zwarte mees *Parus ater*
Waargenomen in de Pyreneeën.

162. Staartmees *Aegithalos caudatus*
Algemeen.

163. Boomklever *Sitta europaea*
Enkele exemplaren bij San Juan.

164. Boomkruiper *Certhia familiaris*
Algemeen.

165. Rotskruiper *Tichodroma muraria*
Een koppeltje bij Boca del Infierno in de Hechovallei.

166. Grauwe klauwier *Lanius collurio*
Een ♂ bij Aiguamolls de l'Emporda.

167. Zuidelijke klapekster *Lanius meridionalis*
Verspreide waarnemingen.

168. Roodkopklauwier *Lanius senator*
Verspreide waarnemingen.

169. Spreeuw *Sturnus vulgaris*
Algemeen in Aiguamolls en de Ebrodelta.

170. Zwarte spreeuw *Sturnus unicolor*
Voornamelijk aanwezig in Los Monegros.

171. Wielewaal *Oriolus oriolus*
Verspreid waargenomen.

172. Gaai *Garrulus glandarius*
Waarnemingen in Los Monegros en de Pyreneeën.

173. Ekster *Pica pica*
Algemeen.

174. Alpenkauw *Pyrrhocorax graculus*
Een groep van een 100-tal in de Hechovallei; enkele exemplaren bij El Formigal.

175. Alpenkraai *Pyrrhocorax pyrrhocorax*
Geregeld waargenomen in Los Monegros en de Pyreneeën.

176. Kauw *Corvus monedula*
Algemeen.

177. Raaf *Corvus corax*
Algemeen.

178. Zwarte kraai *Corvus corone*
Algemeen.

179. Roek *Corvus frugilegus*
Enkele exemplaren op een parkeerplaats in Frankrijk tijdens onze terugreis.

180. Ringmus *Passer montanus*
Enkele verspreide waarnemingen.

181. Huismus *Passer domesticus*
Algemeen.

182. Rotsmus *Petronia petronia*
Nestdragende vogels in Arrés.

183. Vink *Fringilla coelebs*
Algemeen in de Pyreneeën.

184. Citroenkanarie *Serinus citrinella*
Een 10-tal exemplaren bij het klooster van San Juan.
3 exemplaren bij refuge El Gabardito.

185. Europese kanarie *Serinus serinus*
Zeer algemeen.

186. Groenling *Chloris chloris*
Algemeen.

187. Putter *Carduelis carduelis*
Zeer algemeen.

188. Kneu *Carduelis cannabina*
Algemeen.

189. Grauwe gors *Miliaria calandra*
Zeer algemeen.

190. Geelgors *Emberiza citrinella*
Verspreide waarnemingen in de Pyreneeën.

191. Cirlgors *Emberiza cirlus*
Een koppeltje bij het brugje aan de Rio Alcanadre.
Talrijk in de Pyreneeën.

192. Grijze gors *Emberiza cia*
Geregeld waargenomen in de Pyreneeën.

193. Rietgors *Emberiza schoeniclus*
Enkele exemplaren in Aiguamolls en de Ebrodelta.